

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Égy évre ..... 24 korona.
Égy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Égy évre ..... 28 korona.
Égy hónapra ..... 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:

3-hasdos postát sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér

Nyitási ára 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és csanádi egy-
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 282.

KIADÓHIVATAL

Aradi Nyomda Részvé-
Társaság.

József főherceg-ut 72.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, január 8

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A gyámkodás.
- Rablógyilkosságok és a rendőrség.
- Aradmegye közigazgatásából.
- Róka József az adóreformról.
- A délolaszországi földrendés.
- Pesti tréfák.
- A hangverseny-háború vége.
- Síkkeszté cigányprímás.
- Gyanus aranyak.
- Összeseküvés a portugál király ellen.
- Szerbia bocsánatkérése.
- A székesfehérvári posterablás.
- Az öreg kiflibarát.
- A vén nőcsabó.
- Tárca: Az idei farsang.

A gyámkodás.

Arad, január 7

A közönség fölött nem lehet gyámkodni. Ezt a szép igazságot szögezte le a város közigazgatási bizottsága, a melynek különös véletlenből egy művészeti eset fölött kellett döntenie. Lehet-e hangversenyt este tartani, olyan időben, a mikor a színházban előadást tartanak? A közigazgatási bizottság azt felelte, hogy lehet s e fölött nem is igen lehet vitázni. Maga az a kérdés, hogy a színházi előadások ideje alatt lehet-e hangversenyt rendezni, a valóságban tulbaladott dolog. Hiszen vasárnap délutánoként a színházban játszanak, mialatt Dohnányi, Swärdström, vagy mások a szomszéd hotel dobogóján vendégszerepelnek. A szinigazgató

is, ha retteg ezektől és a jövedelmeit félti, ok nélkül teszi. Akárminő kulturváros vagyunk, olyanok nagyon kicsi számmal vannak köztünk, akik a délutáni hangverseny után még színházba kíváncznának. A ki tehát konceribe megy, az aznapra elveszett a színház számára, akár délután van a hangverseny, akár este.

A bizottság azonban hozzátette: mert a publikumon nem lehet gyámkodni. Olyan fejséges mondás ez, mint például: legyen minden ember egyforma a világon. Ez csak természetes és még sincs ugy. Vagy pedig, ahogy a városi közgyűlés egy lendületes szónoka mondta: üssön ki a szabadság az egész világon. És a szabadság mégse üt ki. A közönség fölött nem lehet gyámkodni és — mégis muszáj.

Mert ha ez a gyámkodásnak nevezett valami fölösleges volna, akkor végleg le kellene rombolni a téli orfeum-tílatmat. Sőt akkor a színügyi-bizottságoak is hitorolt joga, hogy a műsorba beavatkozik s a szinpadibalogttutázást (Fidibuez esete óta így nevezik az érzékekre mászó irodalmat és művészetet) hessesse. Mert a közönséget nagykorusították és ezzel egészen a maga sorsára bírák; tőle függ, hogy min akar épülni s mitől kíván zülleni.

De vajjon a közönség előtt olyan gyűlöletes, utált ez a gyámkodás, hogy azt csakugyan be kell szüntetni? Amikor a publikum egy erkölcselen darabot végigné, azt mondja: „disznóság, hogy ilyen darabot elő szabad adni.“ Nem magában

keresi a hibát, aki talán előre sejtette, hogy nem pasztorjátékot fog látni; hanem azokban, akik nekik erre alkalmat engedtek. A rossz szintársulatokért is a szinügyi bizottságot ütök, holott ha a közönség önálló, maga is végezhet a szintársulattal: nem látogatja. A közönség azonban maga kívánja a gyámkodást; ma akarja, hogy az ő dolgáért a felelősség mások viseljék. Viszont a gyámkodás mehet túl a közönség hangulatán, izmón. Hiába akarnak a legjobb akarattal shakespearei szinműveket a színházi műsorra erőszakolni; az ilyen gyámkodásn egyáltalán nem engednének. S ha például a publikum igazán szükségét érezné a téli orfeumnak: a szinügyi bizottsávasfallal se tudna az ilyen közóhajtásn ellenállni. A téli varieté nem azért nem lesz meg, mert nem engedik meg, hanem mivel nincs aki kívánja és mivel megélhetne.

Nem a gyámkodásban van baj, hanem a gyámokban. S ezen a részen igaz gyöngőn áll a mi városunk. Sem a szinművészetben, sem a művészet más ágaiban nincs olyan törekvés, amely a közönség fejlesztené, a szórakozásait a hely irányba terelné, új, modern csapások felé vezetni tudná, — vagy ilyen szándék: komoly jelét adná. A közönségen igaz lehet és szabad gyámkodni, — de nincs aki értene hozzá.

Mindez egyáltalán nem vonatkozik közigazgatási bizottság mai határozatára.

Az idej farsang.

— Uj farsangi divat. —

Karnevál herceg ő fejsége végre beköszöntött s örömei, derűt, színes reményeket hozott magával. A farsangi regények első fejezetét türelmetlenül váró szép lányok, szép asszonyok bizonyára szeretettel üdvözlik érkezését s megbocsátják neki még azt is, hogy ez idén teljes nyolc nappal rövidebbre fogta a látogatását. Annál is inkább, mert hiszen tulajdonképpen nem is ő a hibás a dologban, hanem a poézis iránt érzéketlen kalendárium, mely ez idén február 24 ikére rendelte be a bünbánókat hamvazó vezeklésre. De hát ki gondol farsang első napjain hamvazó szerdára? Amikor két kézzel kínálják gyömböcséit az étet, ki gondol arra az utolsó itéletre, mikor majd elpihen a vigasság muzsikája s az elmúlás végtelenjéből vezeklő bünösök jajszava hallatszik.

Karnevál herceg megérkezéssel természetesen az aranyifjúság életében is új korszak nyílik; a kávéházi és klub-szórakozásokat a bárendezés eszenyi gondja szorítja ki s ezzel párhuzamosan a családapák és férjek vállaira is ránehezül a bál divat különlegességeinek rengeteg költsége, borsos ruhaszámiák kiegyenlítésének terhes kötelessége. A párisi divat szuverénjeinek szigorú rendelkezései immár hozzánk is eljutottak s a női divat-szalonnak tulajdonosságainak feje hetek óta fő már a sok megrendelés

kielégítésében. Minden valamire való szalonban kettős, hármas munkaerővel dolgoznak és bár nem adják ingyen a sok bál műremekét, bizonyos, hogy ilyenkor megszenvedti a madame s mademoiselle a türelmetlen rendelők kiszámíthatlan szeszelyelt, kifogásait s tüszurásait.

Mindenkit egyformán kötelező, azonos divatról perze szó sem lehet. Elvégre nemcsak a fazon, de a színek és az applikációk megválasztásánál is súlyyal esik latba a hölgyek külsejének, természetnek, sőt még arcszínének különbözősége is, amint hogy befolyása van a ruhaválasztásra az egyéni izlésnek is. S ez természetes is. Mert ami jól áll a karcu nádszálak, az nem válik előnyere annak, akit erősebb természettel áldott meg a természet. Különösen áll ez a bálanyákra, akik inkább ugynevezett reprezentáló-ruhákat készíttetnek s már ebből a hivatásból is természetesen folyik, hogy minden lady patronesse olyan öltözéket válasszon, amely — függetlenül a legújabb divat rendelkezéseitől — legelőnyösebben emeli ki az illető hölgy speciális kiválóságait.

Általánosságban a princesse ruhák fogják uralni az idej bál divatot. Első sorban perze karcu természetűek e divat tervezője, de az erősebb természetűek is könnyen megjavithatják a természet mostoha végzését, amennyiben különböző applikációkkal, magas tallé okkal segítik a természet s a redők tudatos, művészi elosztásával is elvonhatják a figyelmet a derék tulajdonságosan kidomboruló vonalairól. Megfelelően választott színek is enyhíthik a túlvaskos

batast, ezenfelül az erős korze tektől sem szal ilyen esetekben visszariadni.

A szinjáték általában nagy szerepet fog játszani az idej bál évadban, mert a párisi divat mek zsenialitása valósággal tujárt szinfejlés: művészetével a legtudósabb optikai bűvészek, esipkek elrendezése, valamint a liberty szalagocsi is ezernyi változatban található minden előkelő szalonban. A dekolletázs az idén hegyes, szögletes ban caucosodik ki s az esetleg kelletlenül tarabb kivágás brutálisabb hatásait esipkebetétek fogják enyhíteni.

A bál ruhák anyaga selyem, atlasz és tüll zött váltakozik, de a csillámzó paillette-ruhák tartják még magukat. Az alsó ruhák megválasztásnál tekintettel kell lenni a princesse szűke szoroson teathez simuló szabására s ehez képtartózkodni fognak a duzzadó formáktól s duzzadó ruhaanyag használatától. Épen legfőbb ideje van, hogy a tricót után a duzzadó, volánt eschorrok ellátott alsóruhák divatja is örökre letűnjék a divat felszínéről. A bál ruhák alapszíne fehér, e fántesontezinű és halvány rózsaszín lesz.

A bál cipők színe, miként az előző évek történt, ugy ez idén is a ruha színéhez fogmazkodni. Az idej farsang csak az aranyos és ezüstös cipőket hagyta meg, mint olyanokat, amelyek bármily színű ruhához lehet viselni. Ujdonsággal esipán a cipőkre alkalmazott nagy bronz-esattok szerepelnek e részben.

nelynek csak azért van jelentősége, mert a színhabzókat egy képzelt rénet í gyon. De a határozat körül elhangzott egy probléma, amelyről érdemes volt y kevésbé elmélkedni, ha már azt a lszinre vetették.

lablógyilkosságok és a rendőrség.

Arad, január 7.

Aradban és székelyfővári rablógyilkosságok ismét aktuálisá teszik a magyar közbiztonsági szolgálat nehéz kérdését. De ez nem csoda. Nem csoda, mikor a bucsók szászán, a kormányozható léghajó, a villany és zhenika csodái mellett megtörténhetnek oly igok, amelyek egyenesen megdöbben az iber és egyszerűen nspirendre térnek oly rdések felett, amelyeket mindaddig nspirendre tartani, míg azok a mai kor köve-ményeinek megfelelően rendezve nincsenek.

E kérdésnél kihívón tűnik elő az a könnyelműség, amivel a személy- és vagyonbiztonság kérdését úgy az állam, mint megánsok zelik. Hogy a közbiztonság állami ügy: az tségtelen; ennek megfelelő ellátása első idű állami feladat, mert a polgárok vagyona élete az állam érdeke és annak az élete.

Ezt mindenki tudja, de tudja azt is, hogy rendőrség mai szervezésében, nemcsak Arad, de más városban is, oly funkciókat telít, amelyek kizárólag az államot érdeklik, nek hasznát kizárólag az állam látja. Ily an i feladatok tömege mellett a rendőrség el hiva-asának természetesen nem felelt meg s a városok polgársága húzódik a időrség megfelelő szervezéséről és létszám-alásáról, mert tudja, hogy a pótlója fildével fízett rendőrség nem kizárólag az ő és ősszpolgárság vagyoni és testi épségének el lennek, hanem pénzügyi hatóságok fize-4 meghagyásának kárból ója, a közegészségügyi szolgálat, állategészségügy, iparrendés, szegényügy és sok más kizárólag állami állást igénylő ügyek nagyon is elfoglalt mut-

A legyező legkonzervatívabb a divat alakulá- terén. Hosszu idő óta semmi lényegesebb vál- ést sem láttunk a legyeződivatban, legföljebb a nek változnak idényenkint. Valószínű különben, gy az ideai farsangon a szép, de célszerűtlen tol- legyezők fognak uralkodni. Színük lehetőleg a a színt fogja követni.

Ami a hajviseletet illeti, részben meglehetősen- tere maradt a speciális külsőhöz való alkalmaz- lásnak, illetőleg az egyéni ízlés irányításának. gteljebb is a kalapdivat fogja a hajviselet sza- lágát korlátozni, már a mennyiben tudniillik a atra kapott ériás kalapok alatt elveez a szerő- bb méretű frizura. Szóval a hajviselet a szofolt- diszeket fogja kultiválni s az idegen hajnak en formán jelentős szerepe lesz a hajdísz alakí- ában. Persze a praktikuság itt is a mennél rö- bb s puhán simuló hajviselet mellett szólna, r csak abból az egyszerű indokból is, hogy a ap sulya le ne nyomja és tönkre ne bolygassa a a alapu frizurákat.

Az ideai farsang divatja csupán a ruhák költ- ;számítását hagyta érintetlenül. Ugy- értjük ezt, gy az ideai ruhák sem lesznek olcsóbbak a ta- ylaknál. Ami persze nem zárja ki, hogy valami- — drágábbak nem lehetnek. Ebben a tekintet- i úgy áll a dolog, hogy nincsen szabály kivétel- kül. A szabály az, hogy az általános divat is regdrága, a kivétel tehát csak magasabb lépcsőt- enthet a drágasági fokozatban...

kással. Az állami feladatok elátása mindinkább nagyobb arányokat ölt s az állam ahelyett, hogy könnyítene a rendőrségi szolgálaton, mind- dig több terhet ró reá és mindig töb- bet követel. E feladatok elvégzése oly nagy arányú, hogy az első fokú közbiz- gatási hatóságok, melyeknek kebelében a rendőrségek szervezve vannak ennek alig te- hetnek eleget. Ez év január elsőjén lépett életbe az igazságügyi és belügyminisztereknek rende- lete az országos büntügyi nyilvántartás tárgya- ban. Ez a rendelet előírja, hogy az első fokon ítélkező rendőrségi hatóság, városokban a kapitá- nyi hivatal, vidéken a szolgabíró minden egyes elítéltről büntető lapot köteles kiállítani, ha azok csavargás, koldulás, vagy oly kihágás miatt büntetettek meg, hogy a kiszabott bünte- tés egy hénap elvárását meghalad. Ez a büntető lap az országos büntügyi nyilvántartó hivatal- hoz Budapestre felküldendő. Ujlynomatot kell készíteni a csavargók és koldusokról bizo- nyos esetekben, fényképeket kell készíteni a vásári tolvajokról, kóbor cigányokról. A bünt- tő lapon huzarovatot kell kitölteni, az ujlynomat lapon tizenkét ujlynomat veendő fel, ehaz 20 ro- valos kísérő lap töltendő ki, szóval minden országos érdekű dolgokban rengeteg és sok utánjárás igénylő tesendő van. Mindez sok mun- kiarót igényel, ami a polgárság bőrére megy. Ily pedáns munkát igénylő büntügyi nyilvár- tartások mellett pedig szabad királyi városban főbe lövik a postatisztot, a székesfőváros kö- zelében pedig kifosztanak fényes nappal egy bankot, az élet és vagyonbiztonság pedig si- ralmas. Ennek fényes példája a székesfőhév- vári eset, ahol a rablógyilkosság után az egyik postatisztnek előbb Budapestre kellett sürgő- nyöznie, hogy azok értesítsék a székesfőhév- riakat az ott történt rablógyilkosságról. Ez így lehetetlen és türelhetetlen állapot. Késztelen, hogy a magyar nem nagyon rendszerelő s nem fegyelmezett. Példa erre az utca a min- denféle elhajgált papír darabokkal, gyű- mölcsbéljával és egyéb rendtelenségeivel. A rendtelenség csaknem a könnyelműséggel határos és az elmúlt két eset után sem a bankok, sem a postahivatalok és ékszeré- ssek nem tartották szükségesnek, hogy az ál- landó szolgálatot teljesítő rendőrséggel vérszélő bésszülékkel kapcsolják össze magokat, vagy másként biztosítsák életüket és vagyonukat. Az államtól semmi jót nem lehet várni e té- ren, mert az államosítás rengeteg pénzbe ke- rül, a városok nem képesek újabb áldozatokra, mert a közbiztonsági tétel egyike már is a leg- nagyobb városi terheknek. Segíteni kell magun- kon, ahogy tudunk és más kulturális haladá- salink között szegyenkeznünk kell amokon a közbiztonsági állapotokon, amelyek az ország- ban vannak.

Az államosítás eszméje néhányszor szóba- jőt s ezzel kapcsolatban olyan hangok is hal- latszóttak, mintha idegenkednének a törvény- hatóságok arról, hogy egy darabont kormány állami rendőrséggel hajtsa végre törvénytelen- rendeleteit. Ez nagyon is fölösleges aggály, mert az elmúlt szomorú korszakban is a bel- ügyminiszter parancsolt és a városi rendő- rők melynek fegyelmi hatósága volt akkor is a mi- niszter: szépen végrehajtotta a rendeleteket és késbesítette a fizetési meghagyásokat, amelyek bizony nem voltak törvényes alapon kibö- csájva.

A kormány a szociális alkotások egész ra- jával ajándékozta meg az országot, kérünk most már oly támogatást is, hogy a felfüggesz- tett büntetési büntözők közt a közbiztonság fenn- tartassék. Zubor Andor.

Aradmegye közigazgatásából.

Sikeres adóbehajtás. — Járványok a megyében. — Eskütétel a közigazgatási bizottságban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 7.

Aradmegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt kilenc órakor Károlyi Gyula gróf főispán elnöklete alatt tartotta ren- des havi ülését. A bizottság ülésén az előadókön kívül Zselénski Róbert gróf, Friebeisz Miklós, Vásárhelyi Dezső, Urbán Iván, Heinrich Sándor és Fábán László voltak jelen.

Az ülés első tárgya a bizottság albi- zottságainak és választmányainak ujjaala- kítása volt. A tagok mindenütt a tava- lyiak maradtak s csak Farkas Győző he- lyébe került mindenütt Róka József pénz- ügyigazgató. Ezután az elnök főispán üdvözölte az ujonnan megválasztott tago- kat és kérte őket, hogy a jövőben is lan- kadatlan szorgalommal és ügyszeretettel teljesítsék hivatásukat.

Schill József főjegyző mutatta be ezután a legutóbbi megyegyűlésen megvá- lasztott öt új közigazgatási bizottsági tag névsorát. Az új tagok: Bánhidy Antal báró, Fábán László, Heinrich Sándor, Verzár Márton és Zselénski Róbert gróf ezután letették a törvény-előirta esküt.

Róka József pénzügyigazgató tette meg erre a jelentését a december havi adóbe- hajtás eredményéről. Eszerint egyenes adóban befolyt 317,206 kor., ami a múlt év decemberi eredményével szemben 37,000 korona csökkenést mutat. Kedvezőbb azon- ban az eredménye az egész 1908. év adó- behajtásának: a múlt évben ugyanis az 1908. évi kivetésen kívül a 800,000 ko- rona hátralékból is befolyt 144,000 ko- rona.

Varjassy Arpád kir. tanácsos, tanfel- ügyelő jelentéséből említésre méltó, hogy hat aradmegyei községben a kultuszmi- niszter elrendelte az állami népiskola fel- állítását. A községekbe, melyekben eddig iskola nem volt, egy-egy tanerőt is ki fog nevezni a miniszter. Milova község elze- gényedett lakói folyamodtak a közigazga- tási bizottsághoz állami iskola felállítá- saért. A bizottság elhatározta, hogy a kérvényt pártolólág terjeszti fel a kultusz- miniszterhez.

Több jelentéktelen ügy elintézése után Institoris István dr. megyei főorvos tett jelentést a múlt havi közegészségügyi ál- lapotokról. A megye több részén járvány- sújtotta a lakosságot; igen sok vörheny-, kanyaró- és hasi-hagymáz megbetegedés fordult elő és a megbetegedettek 20%-a belehalt betegségébe. A szükséges intézke- déseket a hatóságok megtették.

SPORT.

— Az Aradi Fotoklub a tél folyamán a kö- vetkező gyakorlati és ismeretterjesztő előad- sokat tartja meg: 1909. január 12. Mausk Márton előadást tart a nagylőgépek használatá- ról és a nagyobbított brómesztis képek előállí- tásáról. 1909. január 20. Ruzsnyay József dr. „A vattás teknőbáráról.” és a „Mita reform tány használatáról.” 1909. január 27. Közgűlés 7 órakor a Milánium káldn termében. 1909 feb- ruár 5. Félix Jacques: Kőművelés előzka szol- gáló diapositívok készítése. 1909. február 12. Sine Jozsef: A nagybottó és ki- sebbített rezárvék előállítása és a negatívok hibáinak kijavítása. 1909. február 19. Somogyi

Jenő: „Az objektívkről.” 1909. március 5.
 Spiroch Lajos dr.: Művészi tudományi képek készítése. A turista amatőr fényképezés felszerelése. 1909. március 19. Faix Jacques: Pigment pozitív és diapositív előállítás, valamint művészi pigment nagytítások készítése. Az előadások minden alkalommal a polgári fiúiskola fiúszobáiban előadó termében tartatnak meg.

Róka József az adóreformról

Felolvasó-est a Kamarában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 7

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara felolvasó-estjeinek egyik legérdekesebbje folyt le ma este a kamara székházának dísztermében. Róka József kir. pénzügyigazgató folytatta és fejezte be előadásainak sorát az adóreformról tartott felolvasásával. Holnap, pénteken este Zima Tibor kamarai titkár bírálja a pénzügyigazgató által nagy szakszerűséggel, sok hozzáértéssel ismertetett reformot s ezzel befejeződik a liceumnak az adóról szóló, első ciklusa.

A pénzügyigazgató mai felolvasását a mai adórendszer hibáinak, visszásságainak, avultságainak elősorolásával kezdte. Kimutatta ennek tarthatatlanságát s azt, hogy ezek megszüntetése éppen olyan érdeke az államnak, mint az állam polgárainak. Felsorolta a reformnak azon intézkedéseit, amelyek a jelenlegi adórendszer legkiválóbb visszásságait teljesen megszüntetik, majd azokat az újításokat, amelyeknél fogva a Wekerle-féle reform a legmodernebb adórendszerek közé lép.

Sorra vette ezután egyenes adóinkat s megtestette mindegyiknek képét a reform után. Az új földadó ismertetése után részletesen szót a házadó reformjáról s ezt külön és speciálisan Arad szempontjából is tárgyalta.

A legérdekesebben a kereseti adó reformjával foglalkozott a pénzügyigazgató, az előadásban nagy számban megjelent kereskedők és iparosok élénk érdeklődése mellett. A tőkekamat és járadékadó, valamint a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adóján keresztül eljutott a jövedelmi adó reformjához, melyben a reformnak legtöbb jó tulajdonságát fedezte fel. Végül összehasonlításokat tett egyes adóösszegek között a régi és az új adórendszer szerint s kimutatta, hogy a jövedelmi adó progresszív kulcsával csak a legnagyobb jövedelmeknél — a kereseti adónál 17.000 koronás évi jövedelem mellett — éri el a mai általános jövedelmi pótdát. A felolvasást, mely mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét, megtapsolta az előadás közönsége.

Holnap, pénteken este, mint említettük, Zima Tibor tart előadást, a jövő hét keddjén pedig Varjassy Lajos kamarai titkár a szociálistámszóról olvas fel. Az előadások rendszeresen fél 9 órakor kezdődnek s a kamara szobáiban minden érdeklődőt szívesen lát.

MULATSÁGOK.

(=) A postások mulatsága. Az aradi postai távirat-tisztviselők sportegyesülete által f. hó 9-én a Központi szállodában rendezendő tombolával egybekötve a táncestély iránt érthető nagy érdeklődés mutatkozik Arad társadalmában. Erthető, mert amellett, hogy a postások ismert kedves házigazdái minőségük és táncakézségük teljes biztosítékot nyújt az ott megjelenőknek a fesztelen kedélyes szórakozásra, másrészt az estély látványosság számba is fog menni, mert a több mint 800 darab szép és értékes tombolatárgy kiállítását elsőrendű látványosságot fog nyújtani a szemlélőknek. Belépti díj: sze-

mélyjegy 2 korona, esaládjegy 5 korona. Egy tombola jegy ára 20 fillér. Jegyeket előre is lehet váltani Danhoff Sándor segédellenőr úrnál a főpostán

A délolaszországi földrengés

Az előzékeny Vatikán. — A magyar segélyakció.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 7

Magyarország lelkes akcióval állott be a külföldi államok sorába, hogy segítséget nyújtson a dél-olaszországi katasztrófa szerencsétlen áldozatainak. Az ország legkülönbözőbb vidékeiről érkezik a hír, hogy részt akarnak venni a segítség nemcsak munkájában, a fővárosban pedig jóformán az egész lakosság megmozdult, hogy az ország humánus munkálkodásának az élére álljon. Ma már megalakult az ezertagú Országos Segítő Bizottság is, melynek védői sorában Vaszary Kolos bíboros hercegprímás mellett Wekerle Sándor miniszterelnök és Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter is ott találjuk. Ez a bizottság Szeberényi József államtitkár elnöklésével tíz tagú végrehajtó bizottságot delegál.

Olaszországból a mentési munkálatokról különféle hírek érkeznek. Egyik távirat a messzinai polgári hatóság működését kifogásolja. Érdekes az a távirat is, amely a római zsidó és szabadkőműves polgármester és a Vatikán együttes működéséről számol be:

Tudósításunk itt következik:

A nagy temető.

Rómából jelentik: Messzinában tegnap megtaláltak egy embert, aki 8 napot töltött a romok alatt. Ott feküdt kidülledt, szinte megüvegesedett szemekkel s a végtelen gyenge ember nem tudott beszélni. Ápolás végett Cataniába szállították. Rómában a régi temetőben 10 óriási sírt ástak, amelyekbe a katonák tömegesen rakják a holttesteket. Ma reggel ismét földrengés volt, mely a temető felét ledöntötte.

A Lokalanzeiger tudósítója a következőket írja: Ha az ember hajón érkezik Messzinába, alig lát valamit a városból. Csak ha már csolnakba száll, akkor látja a rettenetes pusztulást. A földrengés után a gázgyár a levegőbe röpült és meggyújtotta a szomszédos házakat. Mielőtt a tűz tovább terjedt volna, óriási zápor esett, melyben a babonás sziciliások új vizözönt láttak. Igen sokan szemrenányást tesznek az előjárásnak viselkedéséért. A Sanfranciscoi példára utalnak, melynek polgármestere a helyén maradt és minden rendőr és minden tűzoltó a legnagyobb önfeláldozással teljesítette kötelességét. A messzinai előjáróság és a városi tisztviselők nyomban elhagyták a várost s a város megmentésére törekvő külső segítség volt.

Genuából táviratozzák: Nagy izgalmat okoz a Kampania nevű hajó eltűnése, amely tegnapelőtt 700 menekülővel elhagyta Messzinát és Génua felé ment, de még eddig nem érkezett oda, sem pedig hír nem jött róla.

A sebesültek ápolása.

Rómából jelentik: Eddig még soha és sehol sem sikerült az olasz és a vatikáni

hatóságok együttműködése, mely ez alkalommal egyszerűen bámulatra méltó volt. Náthán polgármester telefonon érintkezésbe lépett Misciatelli vatikáni palotai prefektussal s a beszélgetés eredménye az volt, hogy a Vatikán a Sancta Mária-kórházat működésbe helyezte. Az éjszaka folyamán tömegesen hozták a sebesülteket, főleg gyermekeket és nőket vettek gondozás alá. Délben Náthán polgármester meglátogatta a sebesülteket, ahol a legnagyobb előzékenységgel fogadták és Misciatelli a pápa nevében üdvözölte. A látogatás alkalmával érdekes jelenet játszódott le; egyszerre szemben állott egymással az antiklerikális római polgármester és szabadkőműves nagymester, a zsidó vallású Náthán és Merry de Val pápai államtitkár és bíboros, akik melegen üdvözölték egymást és kezet szorítottak egymással.

Magyarországi segélyakció.

Budapestről jelentik: A fővárosban nagyobb akció indult meg a messzinai földrengés szerencsétleneinek támogatására, amelynek élén Vaszary Kolos bíboros, Wekerle miniszterelnök és Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter állanak. Nagy országos bizottság van alakulóban, amelybe belépnek a törvényhozás mindkét házának tagjai, vármegyék, főispánok, alispánok, városi polgármesterek, a hivatalok és bírói kar vezetői. A nagybizottság mellett, mely legközelebb végleg megalakul, ugyancsak a védnökök kérelmére szűkebb körű végrehajtó bizottságot alakítottak, mely Szeberényi államtitkár elnöklésével szombaton tartja ülését. Az előkészítő bizottsághoz már eddig is nagyobb pénzügyi adományok érkeztek. Nagy György dr. balpárti képviselő a nemzeti adakozást egy megszívlelésre méltó tervvel akarja növelni. Indítványt jegyzett be a képviselőház indítványkönyvébe, mely a következőképpen hangzik: Határozza el a magyar országgyűlés képviselőháza, hogy a délolaszországi földrengés életben maradt szerencsétlenei számára a Ház költségvetésébe beillesztendő összegben felül minden képviselő tiszteletdíjából 50 koronát felajánljon, a Ház pénztárnokát utasítsa az összegnek a tiszteletdíjából való levonására, az elnökséget felhatalmazza, hogy az ilyen összegű 25,150 koronát rendeltetési helyére juttassa.

Rómából táviratozzák: Eddig a külföld 30 millió koronát gyűjtött a messzinai károsultak javára.

Erdődy Tamás gróf, Vasvármegye tüzrendészeti felügyelője, Erdődy Gyula gróf v. b. t. fia két tűzoltóval Messzinába utazott, hogy személyesen részt vegyen a mentésben.

A főváros és a szicíliai földrengés.

A délolaszországi földrengés által sújtottak segélyezése tárgyában a tanács mai üléséből folyólag a következő előterjesztéssel járul a közgyűléshez: A tanács megdöbbenéssel vett tudomást azon váratlanul álló katasztrófáról, amely az olasz nemzet s szicíliai és kalábriai földrengéssel a közel-múltban érte

Mély fájdalommal osztozik a tanács az olasz népnek a pusztulás felett érzett gyászában, amely ezek életét oltotta ki és virágzó városokat tett tönkre. Élénk szükségét érzi a tanács annak, hogy akkor, amidőn a nagy csapással szemben az egész művelt világ részvétele meggyilkolozik, a székesfőváros közönsége az elsőként legyen, akik részt-

vevő szívvvel iparkodnak a nyomort enyhíteni. Ugyanazért a tanács oly értelmű előterjesztéssel járul a törvényhatósági bizottság közgyűléséhez, hogy az elvez kormány előtt a szerencsétlenség alkalmából Budapest székesfőváros lakosságának részvéte nyilváníttassék és egyttal a katasztrófa által sújtottak nyomorának enyhítésére 30000 korona segély megszavaztassék olyképen, hogy ezen összeg fedezetének kijelölése iránt a tanács utólag legyen köteles a törvényhatósági bizottság közgyűléséhez előterjesztést intézni.

Ezt a javaslatot a fővárosi közgyűlése elfogadta.

Sikkasztó cigányprimás.

Nyomor miatt a bünbe.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 7.

A cigány, ha muzsikássá emelkedett, a tapasztalásból tudjuk, leveti mindazt az ellen-szenves tulajdonságot, amiért a kósza cigányt üldözik. Nem lop, nem csal, nem sikkaszt; a nyirettyűjével megkeresi magának és családjának a mindennapi kenyeret.

Ilyen becsületes munkával élt negyvenkét esztendő *Balogh Géza* budapesti muzsikusa is, aki pedig tehetséges ember volt mindenképen. Hét gyermeknek volt az apja, ezeket ur mód el tudta tartani, mert már fiatal korában zenekart toborzott maga köré, amelynek ő volt a primása. Keresett ember is volt, fürdőkbe hívták, legutóbb pedig a Sósfürdő vendégeit szórakoztatta zenéjével.

A Sósfürdőt azonban az ismeretes visszás állapotok folytán becsukták és szegény *Balogh Géza* itt maradt télviz idején hét apró gyermekével, kiteve az éhség és fagy martalékának.

Balogh Géza nem tudta, mitévő legyen. A jóbarátai és ismerősei szivességét már kihasználta, az állás reményében végigpumpolt már mindenkit, akit csak ismert, de ez csak ideig-óráig csillapította a család éhségét.

A primást pedig szorongatta a bandája is, mert ezekkel szerződésben volt és ezek is hasonló soron voltak, mint *Balogh Géza*. Nekik is családjuk volt otthon és ezek számára kellett kenyér és fűtőanyag.

Nagy zorultságában hát *Balogh Géza* bűnre vetemedett. Kauciót sikkasztott. Hirdette mindenfelé, hogy szükség van zenekari szolgára, akit pénzbeszedéssel bírta meg, de csak akkor, ha van kellő fűdözlet arra az esetre, ha a pénzbeszedő a tényezőzött összeget elvinné.

Akad is nagyhamar három ember, akik kapva-kaptak az alkalmon, hogy most már álláshoz jutnak.

— Mennyi pénze van? — volt az első kérdése *Balogh Géza*nak.

— Nekem — szerénykedett a szolga — volna kétszázötven koronám, ezt eltettem, hogy legyen miből fizetnem a februári házbérnegyedét. Azt hiszem, hogy februárig majd csak lesz még több is, ha állásban leszek.

— Lesz-lesz, — mondta *Balogh Géza*, — de a kaució az bizony nagyon kevés, nem tudna még egyszer ennyit szerezni hozzá?

— Nincs senkim, akihez hozzáfordulhatnék pénzért, — felelte a szolga, — de igenis van egy barátom, akinek szintén van 250 koronája, majd elhívom azt ide.

Igy már meg volt elégedve *Balogh Géza* és felfogadta a két embert. Ezek tudtán kívül azonban még egy embert fogadott föl, akinek ezer koronáját csalta ki.

Pénz már volt, de állás, az hiányzott. Lassankint eluszott a kaució is. A szolgák már fenyegetődni kezdtek, de kávéházra, ahol megint muzsikálni lehetett volna, semmi kilátás.

A nyugtalan kauciósök tehát a rendőrségen feljelentették tegnap *Balogh Gézát*, akit épen tegnap szerződtettek a *Ludovika-kávéházba*.

A följelentést a szolgák nem vonták vissza és így *Balogh*ot a rendőrségen letartóztatták.

Gyanus aranyak.

Aradon feltartóztatott kereskedő.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 7.

A Brád meletti *Kristyór* faluból ma délután indult utnak egy odava'ó kereskedő, akit azonban ma éjjel az aradi rendőrség utjában, egy távirati megkeresésre feltartóztatott.

Mint brádi tudósítónk jelenti — ma délután az ottani csendőrség sürgönyileg kereste meg az aradi rendőrséget, hogy a brádi vonattal Aradra érkező *Piczek Józsefet* tartóztassa le. A letartóztatás okát a sürgöny nem említi, de mint tudósítónk jelenti, az ottani rendőrség megtudta, hogy a kereskedő, aki falusi üzletében aranyos színű papirost árul, azzal a szándékkal ment el hazulról, hogy Budapestre utazik s ott nyers aranyat vált be. A brádi aranybányák igazgatósága már régebb idő óta figyelteti a bányamunkásokat, mert megtudta, hogy az aranybányák termelését dézsmálják. Hogy *Piczek* valamelyes összeköttetésben állott e az aranytolvajokkal, vagy hogy milyen uton került hozzá arany, azt természetesen a megindítandó vizsgálat fogja kideríteni, mely ebben a pillanatban csak bizalmas feljelentés alapján gyanusítja meg a kereskedőt. Ezt azzal a megjegyzéssel közöljük, hogy a kereskedő bűnössége egyáltalán nincs még bizonyítva.

A rendőrség a kapott sürgöny értelmében detektivekkel figyeltette a Brádról érkező vonatot s pontos személyleírás alapján a detektivek felismerték *Piczeket*. Ez meglepődve tagadta azt az értesítést, mely szerint neki a tovább utazás meg van tiltva s a rendőrségre kell mennie, ahol le fogják tartóztatni. Mithogy azonban a rendőrségnek a feladata az elfogásnál tovább nem terjedt, *Piczeket* ki sem hallgatták, podgyászait át sem vizsgálták, hanem értesítették a brádi csendőrséget a megkeresés végrehajtásáról.

Holnap délelőtt érkezik Aradra az a csendőrség, mely Brádra szállítja az aranybevételekre indult kereskedőt, aki ellen, ha az arany eredetét igazolni nem tudja, a büntető eljárás megindítják.

Új három királyok.

Három királyok utnak indulának,
De már egészen modern alapon,
Bölcssei voltak ők a bibliának,
Melyet forgattak harminckét lapon.

Nem megváltóhoz — váltóhoz vezettek,
Nagy hosszú éjszakákon legkivált,
Az égi fényre sohse vártak bezzeg,
Hanem várták a — negyedik királyt.

Makvirág.

PESTI TRÉFÁK.

— Fővárosi levél. —

(*Herczeg Ferenc, mint keresztapa.*) Egy ismert budapesti újságírónak harminc éves korában hirtelen keresztapára volt szüksége. Kapta-fogta magát és fölkereste *Herczeg Ferencet*, akiről sejtette, hogy mint az újságírók testületének elnöke nem utasít vissza ilyen kollegiális kérelmet.

— Rendben van, — mondta a kiváló író — nagyon szívesen. Keresz-elő e'ött jöjjön el hozzám és majd együtt megyünk el a paphoz.

Egy reggelen aztán a kartárs beállított *Herczeg Ferenc*hez, ahi meglepődve látta, hogy az új életre készülő ifjú egyáltalán nem volt stilszerűen öltözve. Fekete császárkabáthoz riktó sárga cipőt húzott, szóval erősen Zsiga-jellegű volt. Mikor észrevette, hogy a keresztapa szemrehányó tekintettel méri végig, mentegedőzni próbált:

— Tyhü, sárga cipőt húztam a szalonancúghoz. Illik ez, kedves keresztapám? Lehet így keresztelőre menni?

— Nem tudom, — szolt *Herczeg Ferenc* és mosolyogva hozzátette:

— Mikor engem kereszteltek, meztláb voltam.

(*Néppárti ötlet*) A néppárt és szövetségesei újabban erős akcióit indítottak a katolikus felekezeti sajtó fejlesztése érdekében. *Rakovszky István*, a Ház alelnöke, ez alkalommal nyíltan fölvetette azt az eszmét, hogy az „Alkotmány”-hoz zsidó újságírókat kell szerződtetni. Ennek előrebocsátásával lehet csak megérteni azt a szatirikus célzást, amelyet *Rakovszky* nemrég a képviselőház folyosóján elkövetett. Megszelített egy újságíró, hogy megtudja tőle, vajjon reformterve nem ütközik-e a nem katolikus újságírók meggyőződéséhez. Mithogy pedig szokása szerint stílmesesen akarta bevezetni a beszélgetést, így szolt az újságíróhoz:

— Mondja csak barátom, katolikus-e ön vagy — hírlapíró.

Az újságíró elértette a célzást és jól mognyomva a szót, így felelt:

— Hírlapíró is vagyok, katolikus is.

Rakovszky csüggedt hangon, de annál élesebben vagott vissza:

— Kedves barátom akkor maga inkompa-tibilis.

(*Hol van Cyrano?*) Egy vidéki színpadon nagy eseményre készülődtek. *László Gyula*, aki most a Magyar Színház kitűnő művésze, híres alakítását nyújtotta *Cyrano de Bergerac*-nak. A szomszéd városból is átrándult a harmadik előadásra néhány műbarát, akik persze résztvettek a művész tiszteletére rendezett lakomán is. Megjelent itt egy jókedvű, de nagyon epés öreg helyi szerkesztő, aki alandósan hadilábon állt a színészekkel.

A tósztok persze elhatalmasodtak és majdnem minden második az ünnepezt művészt méltatta. Végül fölállt a szerkesztő:

— Hálásak vagyunk — mondotta — a vidéki műbarátoknak, akik messze földről eljöttek hozzánk, hogy velünk együtt ünnepeljék *Cyrano*t. Gyönyörű elhatározás. Es most tisztelettel kérdem kitűnő vendégeinktől: véletlenül nem hoztak magukkal egy *Cyrano*t?

A szónok szünetet tartott, a vendégek ámulva nésték egymásra, a szerkesztő pedig zavartalanul fejezte be tószjtát:

— . . . Mert nekünk nincs

(*A hős bankfiú*) A székesfehérvári rablógyilkosság borzalmai sohse keltettek akkora részvétet és együttérzést, mint az újpesti bankban, ahol pár hét előtt vértelen pendantiája játszódott le a postások tragédiájának. A bankhivatalnokok között élénk disputa támadt, összehasonlításokat tettek és öröm-

mel konstatálták, hogy ők milyen jól jártak. A praktikus Stern Sándorból azonban ezúttal is kitört a hősiesség. Oklőbe szorította a kezét és izgatóan megfenyegette a székesfehérvári haramiát:

— Mert volna csak idejönni! Majd megmutattam volna!...

A hangverseny-háboru vége.

A közigazgatási bizottság döntése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától —

Arad, január 7.

A közigazgatási bizottság ma délután tartott ülésén a betegápolási nátralékok és mezőrendőri kihágások elintézése közben egy belügyminiszterileg eleje utalt művészeti problémát is megoldott. Elfogadva azt az álláspontot, hogy a színház épüget mint amilyen hasznos befektetés a hangverseny impresszióskodás, megengedte, hogy az eddigi szokástól eltérőleg a színházi szezon alatt a nap bármelyik szakában, — tehát akkor is, mikor a színházban előadás van — hangversenyek rendezhetők.

A közigazgatási bizottság meglepetéssel hallotta az ügyet referáló főjegyzőtől, hogy a miniszter ezt a kérdést *eleje utalta*. Weisz Léo aradi cég a rendőrségtől az iránt kérelmezett, hogy az esti órákban is rendezhessen hangversenyeket. A rendőrség kimondotta, — vagy mint utólag magyarázta — értesítette, hogy bátran teheti ezt. Szendrey Mihály szinigazgató, mikor tudomására jutott ez a rendőri értesítés, felebbezés formájában tiltakozott az ellen s a tanács meg is változtatta a rendőrség — értesítését. A kérelmező cég felebbezése folytán az ügy a belügyminiszter elé került, aki — mint említettük, — a városi közigazgatási bizottságot biztat meg a III-ad foku, tehát megfélebbeszhetetlen határozattal.

Az előadó főjegyző a tanács határozatának feantartását javasolta, azonban az indítványa már elhangzásakor élénk tiltakozásra talált. A bizottság nagy számban jelen volt tagjainak majdnem egyhangú „nem fogadjuk el” kiáltásából kitűnt, hogy nem helyeslik a tanács eljárását s hosszabb vitát is provokáltak.

Steinhardt Mór dr. a színházi bérlők szempontjából ítélte meg a helyzetet s azért a tanácsi határozat jóváhagyását kérte, azzal érvelve, hogy Aradnak csak egy műpártoló közönsége van, amely magáévá akarja tenni Apponyinak a magyar színészet pártolására serkentő felhívásának igazságait. Mülek Lajos dr. is hasonló értelemben érvelt s többek felszólalása után

Károlyi Gyula gróf főispán szólott a javaslathoz, igen érdekes megjegyzéseket fűzve a tárgyalás alatt lévő kérdés lényegéhez is.

— A jobbféle hangversenyek — ugymond — épen úgy közművelődési miszsiót teljesítenek, mint a színház, amelyet például minden rendelkezésre álló eszközzel meg kell védeni az „orfeumok” tinglángi izlést és erkölcsöt rontó versenyétől. Minthogy igazán művészi színvonalon álló hangversenyt nem naponként rendeznek, nem lenne megokolva a tanácsi határozat már csak azért sem, mert arra a publikumra is tekintettel kell lenni, amely a hangverseny napjának délutánján nem

ér rá s joggal kívánhatja, hogy neki is mód adassék komoly művészek produkcióiban gyönyörködni. Éppen ebből az okból a színház is könnyen tűrheti a konkurrenciát, mert az a néhány este, melyet a hangversenyek lefoglalnak, nem károsítja meg a szinigazgatót.

A tanácsi intézkedést a közönség feletti igazságtalan gyámkodásnak minősítette Szakolczai Lajos kir. ügyész, aki az első foku végzés helybenhagyását tartja helyesnek.

A főispán szavazásra bocsájtotta a kérdést. A főjegyző javaslata mellett négyen, ellene pedig tizen szavaztak, mire a főispán kimondotta, hogy hangversenyek Aradon a színházi idegy alatt az esti órákban is tarthatók.

*

A közigazgatási bizottság mai végérvényes hangverseny-engedélye alapján értesitem Aradváros nagy érdemű közönségét, hogy a jövő héten és folytatólag a téli évadban a Budapesten és Bécsben hangversenyző legelső rangú művészeket és művésznőket fogom aradi vendégszeropióásra megnyerni. Weisz Léo könyvkereskedő.

ÖSSZEESKÜVÉS a portugál király ellen.

Riadalom egy udvari ebéden.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 7.

Rendkívül érdekes körülmények között jöttek most nyomára egy jól szervezett összeesküvésnek, mely a fiatal portugál király életére tört. Az előkelő udvari méltóságokból álló bünszövetkezetet egy fiatal hadnagy leplezte le a király ebédje alatt, amelyen az összeesküvők közül is többen voltak jelen.

Az összeesküvés felfedezéséről egy lisszaboni távirat a következőkben számol be:

Néhány nappal ezelőtt nagy banket volt a lisszaboni udvarnál. Az ebéden jelen volt Emanuel király, az anyakirálynő, a miniszterek és több előkelő tiszt és udvari méltóság. Az ebéd közepén egyszerre csak felállott egy fiatal hadnagy és a következőket mondta:

— Fiatal felséges urunkhoz való ragaszkodás arra bír, hogy megóvjam koronás urunkat egy fenyegető nagy szerencsétlenségtől. Nagy összeesküvés fenyegeti az uralkodó házat, melynek célja elsősorban, hogy a királyt megfossza trónjától. Felsőged árulókkal van körülveve, vigyázzon életére!

A beszédnek természetesen óriási hatása volt. Az asztal mellett ülők felugráltak helyeikről, a király pedig magához hívta a hadnagyot és felvilágosítást kért tőle. A hadnagy elmondta, hogy legtöbben az udvari méltóságok közül, sőt nagyrésze azoknak is, akik az imént az asztalnál ültek, résztvettek a király ellen szőtt összeesküvésben.

A király megtiltotta a hadnagy felebbvalóinak, hogy a hadnagyot megbüntessék és egyúttal intézkedett, hogy a királyi szobákban csakis a szükséges és megbízható szolgák tartózkodjanak.

Rémregény a vonaton.

Egy társaság kalandja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 7.

A legsötétebb, a legelhagyatottabb balkán államban is alig történhetett volna meg az a brutális, hajmeresztő, rémregénybe illő eset, amelyről most beszámolunk. Egy társaságra revolverekkel, törökkel felfegyverkezve rátört egy duhaj, részeg kompánia és igazán csak a véletlenemult, hogy valamennyien áldozatául nem estek a fegyveres banditák garázdálkodásának.

Tudósításunk a párját ritkító esetről a következő:

A napokban Lembergben egy nagyobb társaság indult útra Nagyváradra. Délután két órákor szálltak fel a vonatra Lembergben és a 417. számú vonattal jöttek Magyarország felé. A társaság tagjai a következők voltak: Pollák S rabbi (Sold Vadker), Guttmann S. B (Nagyvárad), Guttmann A. (Nagyvárad), Markovits Lajos (Bálsényes), Fisch Adolf (Nyírbátor) Landl Friedmann (Nagy Muzsaj), Friedmann József (Nagy-Muzsaj), Weinberger Dávid (Nagy-Muzsaj), Engel Mayer (Hosva), Grossmann Sándor (Felső-Koha) és Sleinberger Vilmos (Tégyás) Valamennyien Lembergben voltak látogatásban és Nagyváradra igyekeztek.

Ujuk Lavacnáig, a gallicsal határállomásig kellemesen és baj nélkül telt el. Itt azonban felszállt egy nagyszámú, részeg kompánia és a szomszédos kupékban foglalt helyet. Hangos nőiázásba kezdtek és fűlékelő lármát csaptak. A vonat pedig időközben átjutott Magyarországra. Ekkor kérdődött meg a botrányok sorozata. A részeg kompánia ugyancsak hirtelen a társaság folyosója elé térdelt és ki akarták nyitni a folyosó ajtaját. Lármáztak, saltkolóztak, fenyegetőztek és különösen a társaság vállalati viszonyait emlegették sűrűn.

A társaság jó korán észrevette a banditák fenyegető szándékát. Hirtelen magukra akarták csukni az ajtót. Csakhogy nem csukódott be. Nem volt zár rajta. A társaság ekkor az ajtó elé állt és mindenféle hirtelen összekaprodott torlással akarta a banditák behatolását megakadályozni. Rettenetes harc kezdődött meg. A dübörgő kompánia törökkel és revolverekkel ostromolta az ajtót, mindenkit agyonlövésével és agyonszurással fenyegetve.

Valaki közben meghuszt a vésszékét. A vonat meg se állt. A vonatvezető látta ugyanis az egész heccet, amely szerződött tetteit, imponált neki. Ennek tulajdonítható az, hogy látet: a mosdonyvezetőnek:

— Nincs semmi baj! Menetünk tovább!

A vonat tehát tovább ment és az oszrom a folyosó ajtaja, illetve a társaság ellen tovább tartott.

A társaság hősiösen védekezett. A banditák nem tudták az ajtót betörni. Egy ismeretlen ur közben, Bosakiden, felszállt. Látva a rettenetes helyzetet, oly rémület volt rajta erő, hogy leugrott a vonatról, hátrahagyva podgyaszát. Nagynehezen beért a vonat Valacnéra. Ekkor már az ostrom megszűnt; a kompánia a szomszédos kupékban garázdálkodott. A társaság az állomásfőnöknél panaszt tett a vonatvezető ellen. Arra kériék az állomásfőnököt, hogy a részeg banditák szállítsa át más kupéba. Egyik kérésük sem teljesedett. Sőt durva elutasításban részesültek. Ez természetesen még jobban megbolondította a kompániát és a harc bőluj megkezdődött. Így telt az idő halálos

félelemben, rettegésben Munkácsig, ahol a társaság megismételte a panaszt, elmondva a valócnai állomásfőnök magatartását.

A munkácsai állomásfőnök nyomban intézkedett. Csendőrkkel lezártatta a revolveres bandát a vonatról; a vonatvezető és a valócnai állomásfőnök magatartásáról pedig jelentést tett felsőbb helyen. Az ismeretlen emberek ellen megindult a büntügyi eljárás.

A vén nőcsábító.

Kövessy József szabadlábán.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 7

A rendőrség szabadlábra helyezte Kövessy Józsefet, aki ellen az első felindulásában a vele vadházasságban élő Jakobovitsné büntető feljelentést tett egy fényképező gép elsikkasztása miatt. Ez az esemény logikus folytatása annak a sok derűs mosolyt keltő leányszöktetésnek, melyet ugyanezek Kövessy ur inszenizált és amelyről az Aradi Közlöny már megemlékezett. Ha a fentlített regényhős, aki állig üti meg a másfél méter magasságot a akiről, mint az általunk megkérdezett szobrász művészek hivatalosan kijelentik a férfi szépség szobrát csak egy vak tudná megfaragni, szökésre bírta K. szobafestő viruló és minden tulajdonság nélkül szépek mondható leányát, akkor csak természetesen, hogy Jakobovitsné asszonyság is megbocsátott neki mindazok dacára ami történt. Sőt azok következtében. Ilyen az éretti korú nő hiszága. Neki imponált az, hogy az ő gnómszerű, törekény és enervált férje K. kisasszonynak imponált. Azért ma boldogan és karjába öltve a kiváló nőcsábítót távozott a rendőrségről, hogy Kövessy ur egy új télikabátot, a multakra pedig fátyolt borítson. Arra kérte csak a detektívet, hogy a világra el ne árulják Kövessy elót azokat a kifakadásokat, a melyekre a szökés bejelentése alkalmával magát ragadtatta.

De azt hisszük, Kövessy sem haragszik meg, ha eláruljuk, hogy a szegény asszony milyen módon könnyített buval telt szívében, hiszen ez oly természetesen, hogy egy fiatal leánynyal megszökött férj ezt a feleségétől zokon nem veheti. Habár a férfiak mindent meg szoktak bocsátani a nőknek, kivéve azt az egyet, hogy ezek férfiaságukat értékelik a kelletlenül kevessebbre. Már pedig Kövessy ur megazomorított asszonya ezt tette meg, felvetve azt a mindenki által magától értetődőnek taláható kérdést, hogy mivel tudta a megurott borbély és fényképező művész az élete erejében pompázé hajadont reá bírni arra, hogy éppen vele, már mint az asszonyság által alaposan ismert Kövessy vel szökhék meg?

— Ha még ezzel az ural követte volna el ezt a regényes könnyelműséget, — zokogta Jakobovitsné, sürü könnyhullatások közepette és a detektívtestület egyik dalias Herkulesére mutatott — akkor érteném! De ezzel a törpével, aki már évek óta se nem osz, se nem szoroz, az végig bosszantó rejtély!

Be igaza van a probléma által tépsett lelkű asszonyságnak. Miért, oh miért épen Adonisznak egyenes ellentétjeivel?

Jakobovitsné ezt a kérdés: tizenhat esztendővel elkezdve vetette fel. Ő ugyanis pont tizenhat évvel ezelőtt csábította el hitese felesége oldaláról Kövessy urat. És ezzel a historiai adattal közelebb jutottunk a nagy probléma megértéséhez. Közelebb, de nem merítettük ki.

A dolgok pragmatikus rendjéhez tartozik ugyanis annak a megállapítása is, hogy nemcsak K. kisasszonyt, hanem csak Jakobovitsné volt szive Don Kövessy-Ju-nak megszöktetnie, hanem néhány évvel ezelőtt szütnék találta Magyarországot, sőt Európát is és szívébe öhajította zárni Germánia egyik le-

nyát és Onkle Sam birodalmában is megfordult ebből a célból. A csapodár férfiu tudottlik hi van tiltva Németországból lednyiszöktetés miatt s az amerikai detektívek még talán most is keresik egy harags jenk feljelentésére, aki a felesége karjai között találta, de a mint ónagsága mondta, csak fru-fru igazította az ügyes hajfodorintóval.

Sikeres külföldi működés után Aradra hozta az Aetra tüzeivel versenyző szívét s az aradi rendőrség is tud egy két három szerelmi kalandjáról. De ezek lényegtelenek. Egy fejezetben elintézhető valamennyi s a fejezet illendő címül hadd szolgáljon: „az asszony ingatag” kiáltás.

Ezek után egy más:percig sem szabad kétségbevonni amaz állítás, hogy mikor Jakobovitsné felvetette a rendőrségen azt a mindenki által magától értetődőnek taláható kérdést, hogy K. kisasszony miért oh, miért éppen Kövessy borbély és fényképező művész ur kalauzolása mellett lépett ki az ugynevezett rideg élet sikamlós talajára, mint mondánk egy percig sem szabad kétségbevonnunk, hogy Jakobovitsné a kérdés felvetése alkalmával a sebzett nőstény oroszánt ordította magából, hanem a furiát, a sértett hiszágot keltette életre.

Es ez a felelet a problémára. Amint Jakobovitsnének imponált a szerelmi kalandok sokszorosa hőse, Don Kövessy Juan, úgy imponált K. kisasszonynak a borbély által elüvolázott szerelmi kalandok Don Kövessy Juanja.

Ezért lépett ő Kövessy ur karján az ugynevezett rideg élet sikamlós talajára.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

A színház műsora:

Péntek: A megboldogult, bohózat. Ujházy Ede vendégfellépéssel.

Szombat: Orfeusz az alvilágban, operett. Új bemutatással. (A bérlet).

A képtárlat bezárása.

— A Képzőművészeti Társulat képkiossolása. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 7.

Az aradi Képző- és iparművészeti társulat kiállítása tegnap véget ért. A körülbelül két hétig tartott kiállítás egyike volt Arad legérdekesebb művészeti eseményeinek; a közönség állandóan érdeklődéssel kísérte fővárosi és aradi művészeink tárlatát és az eredmény úgy erkölcsiekben, mint anyagiakban szép bizonyítéka a társulat kiváló munkájának és Arad közönsége fejlett művészi érzékének. A tárlat bevétele meghaladja az 5000 koronát s a mellett több megrendelést is kaptak a kiállító művészek.

A tárlaton elkelt műtárgyak jegyzéke a következő:

Megvette:

Czárán Géza Erdőssy Bélától a „Csendes vásár” című olajfestményt.

Fábry Sándor dr. Szeberényiné G. Arankától a „Balatoni részlet” et, az „Erdői ut” at, az „Orgonák” at, Balla Frigyesztől a „Leányarckép” et.

Szántay Lajos Kézdi Kovács Lászlótól az „Őszi dal” t.

Salgó Pál Urhegyi Alajostól az „Alföldi tanya”-t.

Montag Manó Bruck Lajostól a „Tátrafüredi pásztorfia” t, Rubovics Márktól a „Toilette” et, a „Télen” t.

Szántay Béla Pataky Lászlótól a „Ménés”-t, Urhegyi Alajostól a „Vihar után” t.

Arad szab. kir. város Ujváry Ignácól a „Virágos udvar”-t.

Csiky Tivadar dr. Pataky Lászlótól a „Kukoricatérés” t.

Stengl Andor Nagy Sándortól az „Oreg polgártárs”-t.

Leopold Zeigmond Keményffy Jenőtől a „Műteremben”-t, a „Sárga szoba”-t.

Stauber József pentel Molnár Jánostól a „Tavaszi reggel” t.

Aradi Képző- és Iparművészeti Társulat Kézdi Kovács Lászlótól az „Alkonyat” ot, Déry Bélától az „Eős hangulat” ot.

Sorsolás eljárása megvették Bachmann Károlytól a „Csendélet” ot, Pörge Gergelytől a „Gyulavári csoszház” at, Markó Ernőtől a „Mocsaras táj” at, Albert Andortól Asztalos Sándor szobrát, Molnár Danieltől 3 állat szobrot.

A társulat legközelebbi érdekes eseménye az a sorsjáték lesz, amelyen a most megvett tárgyakat és a már előzőleg vett tárgyakat fogják kisorsolni a tagok között, ha azok az ez évi első félévi tagdíjikat lefizették. A sorsjáték már február havában meg fog történni.

* Ujházy Ede vendéglátéka. A legnagyobb magyar színművész ma negyedszer lépett fel aradi vendéglátéka során. A Pont-Biquet családon játszotta el híres szerepét, melyben még ma is fiatalos rugókonyasággal játszik és nagyszemű humorával kacagatja meg a publikumot. Egész este hangos volt a színpad a kacagástól. Pompásan ment színpadra, melyből a siker nagy része a mester mellett Dellyt, Faludyt és Ledveyt illeti meg. Faludy a jagyzó szerepében homéi kacajra fakasztotta a közönséget, úgy, hogy az előadás megakadt és Faludyt igazán bravuros stabilitásért percekig tapsolták. Nagyon jó volt Follinusné Pont-Biquetné szerepében és Várnay kis szerepében. A közönség keilemesen elöltötte: est emlékével távozott a színházból. A mestert egész este át ünnepelték és számtalanszor szóltották a lámpák elé.

A mester tegnap A cigányban lépett föl a olyan klasszikus művészetet játszott meg a címszerepét, hogy a nagyszámú publikumnak feledhetetlen élvezetet szerzett. Meg kell még itt említeni, hogy Mártonfy Róbert Petti szerepében jó volt. S szép hegédűjátékáért nyílt színi tapsot kapott. Keszilerné, Hunyady és Benkőné játéka a közönség rokonszenvével találkozott.

* Jászai Mari nem megy férjhez. Egy aradi lap megírta, hogy Jászai Mari egy harminc éves emberhez férjhez megy. Ma Jászai Mari táviratot küldött Aradra, a következőképen cáfolva meg a róla elterjedt hírt:

„Az olyan harminc éves naplopótól, aki hajlandó volna engem ma feleségül venni, én utálattal fordulnék el. Elég ennyi? Jászai Mari.

* A fiatalok a Nemzeti Színházban. E cím alatt lapunkban december 27-én fővárosi tudósítás alapján színházi cikk jelent meg, amelyben Somlai Artur, a Nemzeti Színház fiatal művészeről azt közöltük, hogy nem vált be. Somlai ur most azt közli velünk, hogy a róla szóló adatok teljesen tévesek, mert ő csak január elsején lépett a Nemzeti Színház köztelékébe s így még december 27-én nem tudhatta senki, vajjon Somlai bevált-e a színházban, vagy sem.

* Anthes Aradon. Közönség meglepetésben lesz része f. hó 10-én a „Fehér Kereszt” nagytermében tartandó magas színvonalon álló hangverseny haligató közönségének. Anthes, Burján, Slesák hangverseny vidéken esemény-számba mennek, ami többek között abban a körülményben is kifejezést nyer, hogy a világ legnagyobb operáltauk hőstenorista szerepét töltik be. A hangverseny érdekességét emeln-

fogja *Moshammer* hírlaművészes egyes számal a műsorban. A még meglevő jegyek 6, 5, 4 és 2 koronáért válthatók ifj. Klein Mór könyvkereskedésében.

* **A Megboldogult.** Holnap lép fel utoljára az aradi színpadon *Ujházi Ede*, a színhás kiváló zenélőművésze. Ez alkalommal a *Megboldogult* című régi pompás vígjáték kerül színpadra. A mester a főszerepet játssza, amely legfáradtságosabb, de egyúttal legkiválóbb alakítása.

* **Orpheus az alvilágban.** Szombaton eleveníti fel a színhás énekes személyzete *Offenbachnak*, a *Szép Heléna* és *Hoffmann* meséi világhírű szerzőjének bájos operettjét, az *Orpheus az alvilágban*-t.

* **A vén lányok** — délután. Vasárnap délután mérésüket helyárasok mellett *A vén lányok* című pompás vígjáték kerül színpadra.

* **A Kölcsey-egyesület mai felolvasása.** Prohászka László dr. betegsége miatt felolvasását a Kölcsey-egyesületben elhalasztotta. A mai felolvasás sorrendje a következő: 1. *A magyar proletárviláglásról.* Írta és felolvassa: *Teller Kálmán*. 2. *Hubay Jenő: Carmen ábránd.* Hegedűn eljátsza *Weil Magda*. Zongorán kíséri *Unger Mór*. 3. *Az utca esztétikája.* Írta és felolvassa: *Jankó Gyula*. A felolvasáshoz a vetített fényképeket készítette *Matusik Márton*, vetítli *Rozsnyay József* dr. A felolvasás a városban délután öt órakor kezdődik.

* **Az En Ujságom.** A beállott hosszú téli esteken a gyermekeknek a legjobb mesemondója *Az En Ujságom*, gyönyörködteti őket, szórakoztatja és szórakoztatva tanítja. Kedves történetekkel, ügyes kis versekkel szolgál az apró emberkének, akik őszinte és nagy szeretettel csüggenek a szaván, meséit tovább álmodják lelkükben és verseit betéve is megtanulják. És a mesékről, apró versekről, kedves rajzokról a magyar írók színe java gondoskodik, akik kimeríthetetlen kedéllyel írják *Az En Ujságom* kis emberkékből álló óriási táborának a kedves olvasmányokat. Hétről hétre türelmetlenül várják a posztot, amely minden héten odateszi az utakra, mint valami kis virágbokrot, a szebbnél szebb olvasmányokat. *Az En Ujságom* előfizetési ára negyedévre 8 korona 50 fillér. Mutatványszám kérsre ingyen. Kiadóhivatal Budapesten, VI. Andrásy ut. 10. szám.

* **Poll Hugó** kollektív képzőművészeti kiállítását napon át nyitva és díjtalanul tekinthető meg *Welsz László* könyv-, papír- és zeneműkereskedő cég emeleti helyiségében.

* **A nyugat.** Ignókus, Fenyő Miksa és Osvát Ernő kitűnő folyóirata most lép második évfolyamába. Az első évfolyamnak ugyezolyán minden száma meglepetés volt, gazdag, változatos tartalommal, modern szellemével, előkelő irodalmi nívójával. A munkatársak neves gárdájába az új magyar irodalom legkiválóbb munkásai sorakoztak. Az előfizetők számának hatalmas növekedése élénken bizonyítja, hogy a közönség szeretetébe fogadta ezt a folyóiratot és a lap a magyar értelmiség rokonszenvével és támogatásával indul neki új évfolyamának. A most megjelent számba novellát írtak bele *Babits Mihály* (Tel), *Ambrus Zoltán* (Imogen), és *Elek Artur* (A nászhajó). Versekket szerepelnek *Ignókus*, *Ady Endre*, *Lesznai Anna*, *Kemény Simon*, *Pásztor Arpad* és *Babits Mihály*. *Lánczi Jenő* a modern metafizikusokról írt érdekes filozófiai tanulmányt. *Ady Endre Szini Gyulának* novella kötetét méltatja. A „Figyelő”-ben *Fenyő Miksa Rákosi Jenő* cikkével polemizál és *A Holnap* kötetét veszi védelmébe. *Ignókus* is a modern írókat támadó kritikával foglalkozik. A folyóiratnak, amely havonként kétszer jelenik meg, hatvan oldalon, előfizetési ára egy évre 20 korona, félévre 10 korona. A kiadóhivatal (VII. Akácfa utca 5.) kézzel szolgál mutatvány-számokkal.

A székesfehérvári postarablás.

A haramia felesége szabadlábban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 7.

A székesfehérvári postarablás szerencsétlen áldozatát, *Kiss Zoltán* segédellenőrt tegnap délután temették óriási részvét mellett. A sebesült *Berényi* postaszolgát ma sikeresen megoperálták a budapesti Szent János kórházban.

A mai nap nevezetes eseménye, a gyilkos feleségének, *Kern-nének* szabadonbocsátása. Az asszony állhatatosan tagad és kis leányának zavart vallomásán kívül semmi terhelő adatot nem tudtak ellene felhozni.

Mai távirataink itt következnek:

Kiss temetése.

Tegnap délután temették el *Kiss Zoltán* postasegédellenőrt. A reggeli vonattal Budapestről 360 postás érkezett a temetésre a postás zenekarral. A temetés délután három órakor ment végbe a Kigyó utca 16. számú gyászszobából, ahová a halottasházból miniszteri engedéllyel szállították a halottat. A gyászszertartást *Miklós Géza* református lelkész végezte. A gyászoló közönség sorában megjelent *Széchenyi Viktor* gróf főispán, *Sadra Gyula* polgármester, *Jámborffy* tábornok vezetésével a katonai tisztikar, a vármegyei és városi tisztikar számos képviselője és óriási közönség. Az egyházi szertartás után *Privatszky* soproni postaititkár, a helybeli postások nevében pedig *Liebhaf* főtitkár mondott búcsúztatót, míg a budapesti országos postás-kaszinó nevében *Földes János* és *Österreicher* Adolf búcsúzott el a szerencsétlenül járt kollégától.

A menet ezután beláthatatlanul hosszú sorban vonult a temető felé. Három kocsi zsufolásig tele volt koszorúval. Az utvonatok mentén mindenütt megszámlálhatatlan közönség állt sorfalat. A menet megállt a postaépület előtt, ahol szintén beszédet mondtak. Künn a sírnál *Battenberg* László, a budapesti postaigazgatóság kiküldöttje mondott gyászbeszédet. A temetés állami költségén történt.

A temetésre rengeteg részvétlétérkezett, köztük az aradi postások sürgönye is.

Sikerült operáció

Berényi postaszolgát ma délelőtt megoperálták a budapesti Szent János-kórházban. Jobb vállperecéből eltávolították a golyót. A műtétet *Manninger Vilmos* professzor végezte.

Az operáció sikerült és *Berényi* már jól érzi magát.

Kernnét szabadon bocsátották.

A gyilkos *Kern Istvánnak* feleségét ma délelőtt kezdte kihallgatni *Sarkány* Ferenc dr. vizsgálóbíró. A haramia felesége állhatatosan tagadott. Folyton sirt, átkozta urát, aki romlásba döntötte. A vizsgálóbíró délben újból kihallgatta és a kihallgatás után szabad lábra helyezte az asszonyt. A vizsgálat azonban még folyik ellene, mert az asszony állítólag mégis tudott ura régebbi bűneiről, különösen a pötöllei gyilkosságról.

Egy fővárosi hírlapíró meginterjuvolta *Sarkány* székesfehérvári vizsgálóbírót, aki ezeket mondta:

— Szabadon bocsátottam *Kernnét*, mert nem találtam ellene semmi bizonyítékot. A leánya még csak 10 éves; talán a rendőrség megzavarta hozzáintézett kérdéseivel. Az csak természetes, hogy a rendőrség felöltözve találta *Kernnét*, hiszen szegény-

soreu emberek jókor kelnek. A rendőrség talán túllőtt a célon, mikor mindenáron gyanúsító okokat akart kovácsolni a kis-leány vallomásából. Igaz, hogy a pötöllei esetre nézve erős gyanu van, de az asszony tagad és vallomását nem tudjuk megcáfolni. A csákvári esettel épen nem lehet meggyanúsítani *Kernéket*.

Ujházy Sándor kir. ügyész így nyilatkozott a szabadonbocsátásról:

— *Kern Istvánné* ellen semmi gyanuk nem merült fel. Az egész ügy találgatás. Mindenki azt mondja, hogy *Kernnének* tudnia kellett férje dolgairól, de a gyermek vallomására ezt a vádat alapítani nem lehet. Én a magam részéről hozzájárultam a szabadlábra helyezéshez és nem is fogom azt megfélebbezni.

Az öreg kiflibarát.

Kinos jelenet a Városi kávéházban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 7.

Ma délután kinos jelenet volt a Városi kávéházban, amelynek uzsonnázó publikuma révén városszerte beszéltek a dologról. A Városi kávéház főpincére ugyanis leleplezett egy öreg, ismert ügynököt, aki elkövette ama nem egészen dzsentelmanhoz illő cselekedetet, hogy kifliket csent el a kávéházból. Nem egyet, nem is tizet, hanem kosárszámmra. Tudni kell ugyanis, hogy az agg szenzál már hetek óta üzte ezt a veszedelmes kávéházi sportot.

A Városi kávéház főpincérének, *Mátyásnak* és a pincérseregnek feltűnt hetekkel ezelőtt, hogy a szóban levő, 75 esztendőes ügynök körül, míg az uzsonnázik, az összes kiflik és zsemlek eltűnnek. A dolog furcsaságát és titokzatosságát növelte az a körülmény, hogy az ősz percentlovag mindig csak egy kiflit mondott be a fizetésnél.

— Csak egy volt? — kérdezte mindig a főpincér.

— Nur ein, — bólogatott az öreg ügynök és nyugodtan fölvetette nehéz teli-kabátját, amelyről sokan azt sejtették, hogy kincsekkel van megrakva. Pedig ez tévedés volt, amint az alábbiakból kitűnik.

A főpincér ugyanis elhatározta, hogy végére jár ennek a titokzatos esetnek. Megakartta tudni: kinek a gyomra emésztte el az öreg ügynök asztaláról eltűnt péksüteményeket. Elvég-ből megbizta ma egyik pincérét, hogy tisztes távolból óvatosan figyelje meg az öreget és vidékét.

Pont husz perces megfigyelés után a pincér valami édes titkot sugott a kávéházi nyelven „főrnak” nevezett fizetőpincérnek. Hogy mi lehetett ez, az kitűnik a következő drámai jelenetből:

— Pincér, Zahlen, — mondta az öreg.

— P'ancocs!

— Egy káfé, und egy kipfl!

— Csak egy kifli?

— Freulich, hogy egy, — rebegette az ősz mester.

— Az lehetetlen. Legalább kettőnek kellett lenni.

— Csak egy volt, ha mondom, — szövekolta az öreg határozott hangon.

— Én pedig azt mondom, — felelte a főpincér — hogy nem egy volt.

Ezzel a meglepett vendég mellett lógó teli-kabátot leakasztotta és sorra kiforgatta annak zsebeit: azok tele voltak péksüteményekkel. Amikor az asztalra rakták azokat, a többi vendégek azt hitték: kifli-kiállítás rendez a főpin-

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály 151.

cér. Az öreg szenzál dadogott valamit, aztán olyan fürgén, mint ez előtt ötven esztendővel tette, kilebbent a kávéházból.

Az ügynek a hatóságnál folytatása lesz, mert a pincér följelentést akar tenni az agg kilfi-barát ellen.

Szerbia bocsánatkérése.

Elintézett konfliktus.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, január 7.

A szerb külügyminiszter elhamarkodott beszéde miatt keletkezett konfliktus békés elintézést nyert. A szerb külügyminiszter — mint Belgrádból jelentik — felhatalmazta a nála járt Forgách gróf osztrák-magyar nagykövetet, hogy nevében jelentse ki Aerenthal külügyminiszternek, hogy szombaton a skupstinában mondott beszédének *semmiféle agresszív tendenciája nem volt Ausztria-Magyarország ellen.* Tőle — ugymond Milovanovics külügyminiszter — minden sértő szándék távol állott és *nagyon sajnálja*, hogy azok a kifejezések, melyeket beszédében használt, olyan magyarázatra találtak, mintha azokat ellenséges indulatból mondta volna. Sajnálkozását fejezte ki Milovanovics afölött is, hogy a vita során más szónokok a monarchiát sértő kifejezést használtak.

Milovanovics kijelentését Bécsben igen kielégítőnek találták és ezzel a konfliktus be is fejeződött. A balkáni eseményekről szóló jelentést itt adjuk:

Szófiából jelentik: A bolgár kormány közölte a portával, hogy szívesen kezd új tárgyalásokat, de a konstantinápolyi irányadó embereknek be kell látniok, hogy a tárgyalásoknak most végleges eredménnyel kell végződni és a török kormánynak kell elfogadni a bolgár kormány azon álláspontját, hogy Bulgária nem fizethet függetlenségéért pénzbéli kárpótlást.

Berlinből jelentik: Törökország és Görögország között nagyon kiélezett a helyzet és bonyodalmak bekövetkezéséről félnek.

Londonból jelentik: A Times írja: Mindaddig, amíg Ausztria-Magyarország nem változtatja meg magatartását Törökország irányában, a megoldás lehetetlen és ha a legközelebbi hetekben nem jön létre megoldás, úgy talán a balkáni, sőt talán az európai béke a legelső felelőtlen szerbtől függ, aki állépi a Drinát.

Londoni távirat jelenti: A „Standard” Milovanovics külügyminiszter hosszú táviratát közli. A távirat összefoglalása a híres skupstinai beszédnek, a rabszolgaságról szóló passzus kihagyásával.

AZ ARADI KÖZLÖNY NAGY KÉPES NAPTÁRA.

Az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptára, mint minden esztendőben, úgy az 1909. évre is gazdag tartalommal és a pompás illusztrációk egész tömegével jelenik meg. A napárt január első napjaiban szelküldjük úgy vidéki, mint helybeli előfizetőinknek.

Az Aradi Közlöny Nagy Képes Naptárát megkapják összes előfizetőink.

azok is, akik január elsőjén léptek előfizetőink táborába. Hogy a több mint négyszáz oldalas naptár szelküldése körül fennakadás ne legyen, azért kérjük azokat az előfizetőinket, akik hátralékban vannak, hogy a hátralékos összeg beküldését el ne mulasszák.

Aradi Közlöny

szervezősége és kiadóhivatala.

HIREK.

Robbanás az aradi szeszgyárban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 7.

Ma reggel a Neuman Testvérek szeszgyárában egy 18 esztendő s napszamos vizsgálatsága, illetve a biztonsági szabályok súlyos megsértése folytán egy nyers petrolumot tartalmazó kazánban összegyűlt gázok felrobbantak, egy épületnek tetejét és oldalfalát szétvetették, a szabályok ellenére valószínűleg dohányzó munkás arcát és kezét megpörkölték.

A gyár gőzgépeit nyers petrolummal fűtik s ezt a fűanyagot a gépekkel csövek útján összekötött külön helyiségben őrzött 5—6000 hektoliteres tartályokban tárolják.

Egyik tartály megürült s a gépész utasítására Zsótér György napszamos a kazán falaira és aljára lerakódott üledéket tisztította ki s ezt egy nagy oldalnyíláson távolította el. Tisztítás közben egyszerre az üledékből elszabadult gázok a tartályban meggyuladtak, felrobbantak s a tartály hatalmas fedelét egész az épület tetejéig emelték fel. A tetőt a levegőbe dobták s az egyik oldalfalat k döntötték. A tető visszaesett ugyan a tartályra, de a tűz nem aludt el. Az oldalnyíláson kicsapó lángok Zsótér ama testrészeit, melyek ruhával nem voltak fedve, erősen megpörkölték. A fiu eszméletét veszítve a földre esett.

Az azonnal értesített rendőrség részéről Sarlot Domokos főkapitány és Kovács Antal rendőrhadnagy ügyeletre tiszt mentek ki a színhelyre, ahol csakhamar megjelent a tűzoltóság is s a gyári tűzoltókkal együtt hozzáálltak az égő gázok eloltásához, ami hosszabb munka után sikerült is. A sebesült napszamosat a kórházba szállították, ahol magához tért s az őt kihallgató Kovács rendőrhadnagnak azt vallotta, hogy a robbanás véletlen műve. Megmotozásakor azonban *gyufát találtak nála*, ami már súlyos áthágása a minden munkás által ismert biztonsági szabályoknak s amiből arra lehet következtetni, hogy valószínűleg munka közben dohányzott is.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint a hó 8 án az időjárás változás nem várható.

— Kossuth Ferenc állapota. Fővárosi tudósítónk táviratozza: Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter állapota javul. A miniszter délelőtt Szerényi államtitkáron és a referenseken kívül Széchenyi Gyula grófnak és több képviselőnek látogatását fogadta. A déli órákban felkereste háziornosa, Müller Kálmán dr., aki továbbra is nyugalmat ajánlott a miniszternek.

— A politikai helyzet. Fővárosi tudósítónk jelenti: Wekerle Sándor miniszterelnök tegnap este bécsi útjáról visszaérkezett és ma infor-

málta a kabinet tagjait kihallgatásai és tanácskozásai eredményéről. Délben Kossuth Ferencnél tett látogatást, akivel másfél órán át tanácskozott. A helyzetben azonban egyelőre döntő lépés nem várható, mert a kormány be akarja várni a bankügyben az osztrák kormány jegyzékét. Mivel azonban Sieghardt osztályfőnök szabadságon van és így osztrák minisztertanácsot nem tarthatnak, ez a jegyzék 18—20-ika körül érkezik meg és az első szóbeli tárgyalás január utolsó napjában lesz. Minden valószínűség szerint Budapesten, mert Kossuth Ferenc betegsége miatt nem mehet Bécsbe. Addig a parlamenti pártokkal való tárgyalások is függőben maradnak, mert igen kevés képviselő van most Budapesten.

— Négy titkos tanácsos. A király kegye most ismét kiválasztott négy érdemes férfiut a magyar közéletből, hogy őket nagy kitüntetésben részesítse. A hivatalos lap tegnapi száma jelenti, hogy az uralkodó Thaly Kálmán országgyűlési képviselőnek, Mailáth József gróf és Schönborn-Buchheim Frigyes gróf főrendiházi tagoknak, valamint Normann Gusztáv grófnak, a főrendiház és a horvát-szlavon-dalmat országgyűlés tagjának a belső titkos tanácsosi méltóságot adományozta.

— Katolikus szervezkedés. Makórol írják: A keresztény-szövetség Makón tegnap népszűlést tartott, melyen Halla István, a keresztény népszövetség titkára fejegette a katolikusok szervezkedésének szükségességét. A népszövetség alakulófélben van és a tárgyalás sorányon folyik.

— Románok karácsonya. Ma kezdődött meg a román és szerb polgártársaink karácsonyi ünnepe, amely csütörtökön, pénteken és szombaton tart. Ezekben a napokban a román és szerb templomban istentiszteleteket tartanak.

— Adózás a múlt hónapban. Rika József pénzügyigazgató a városi közigazgatási bizottság mai ülésén azt jelentette, hogy a város polgárral adózó közeletiségeiknek nagy szorgalommal tetik a legot. Az 1908. évre előírt 198745. koronában előlátnyozott adókra befolyt 2121000. korona, amiből 184 ezer az 1907. évi hátralék törlesztésére fordított. A múlt év december hónapjában 119153. korona egyenes adó, tehát 17239. koronával kevesebb, közvetett adó pedig 678004. korona, tehát 94318. koronával kevesebb folyt be, mint 1907. december havában.

— Betiltott értekezlet. Az erdélyi román szocialista párt nevében Sztrengár Demján és társai az aradi rendőrségnél szombat és vasárnap megtartandó kerületi értekezletre kértek engedélyt. Sarlot Domokos főkapitány az engedélyt nem adta meg azaz az indokolással, hogy már tavaly sem értette meg a rendőrségi kiküldött a különféle tájszólásokat használó román szónokokat s tolmácsot a legszorgosabb keresés után sem tudott a rendőrség fogadni. A bejelentők a főkapitányi végzés ellen a polgármesterhez felelbezték.

— Munkás ünnep a kamarában. Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében tegnap délelőtt szép ünnep folyt le. A kamara elnöksége osztotta ki a Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter által adományozott munkásjutalmakat, melyekből ez évben három kitüntetés és jutalom aradi iparos segédeknek jutott, köztük pedig a kamarai kerület más városában dolgozó olyan ipari munkásnak, aki két három évtized óta ugyanazon munkaidő alkalmasságában áll s szorgalmával és megbízhatóságával a miniszteri kitüntetésre magát érdemessé tette. Az ünnepen megjelent a vá-

ros részéről Kádas Kálmán főjegyző, ott volt továbbá Szondi Andor kőr. iparfelügyelő, Steigerwald Alajos ipartestületi elnök, Reinhardt Gyula kamarai alelnök, a kamara beltagja, végül iparosok és munkások nagy számban. A három kitüntetett, névszerint: Hank Flórián, Viday György és Csatlós Károly, közül egy a Reichart Fülöp cégnél, egy az Acsev. műhelyében, egy pedig a Weitzer-gyárban áll hosszú idő óta állandó alkalmazásában. Kristóry János kamarai elnök nyújtotta át szép beszéd kíséretében a kitüntetési oklevélből és egy darab 100 koronás aranyéremmel jutalmat.

— **Templomi zene.** Szardán, a háromkirályok ünnepén újra meggyőződünk arról, hogy a templomi énekkar méltán részesül a dicsőretek. *Sperber Frigyes*, zenekonzervatóriumi igazgató, az énekkar dirigense és *Bokor Alajos* tanár, kitűnő orgonista érdeme a gyönyörű karénekek. A tíz órai nagymisén Horák-féle Missa pastorálisban, Mozart Ave Verumában és egy Horák-féle Ave Mariában gyönyörködtek a katolikus hívők. A nagymisén Zirkóvy Bonifác pontifikát fényes papi segédlettel.

— **Aradmegyei tisztviselők szervezkedése.** Tegnap a kisjenői kaszinóban *Kocsán János* járásbíró elnöklésével gyűlést tartottak állami és megyei tisztviselők. Elhatározták, hogy a kedvezőbb lakbérbeosztást memorandumban kérik a pénzügyminisztertől és a memorandum átnyújtására a kerület képviselőjét fogják fölkeríteni. Fölmerült az értekezleten az a terv is, hogy a tisztviselők érdekeik megvédése érdekében egyesületet alakítsanak.

— **Pisztolypárbaj** Budapestről jelentik: *Telkői József* volt aradi, jelenleg debreceni huszárhadnagy, ma délután Budapesten pisztolypárbajt vívott *Antich Vilmos* fővárosi ügyvédjelölttel. A párbaj kétszeri golyóváltással történt meg és sebesülés nélkül ért véget. Ezt a párbajt a néhány hét előtt lejátszódott vendéglői inzultus idézte elő, amikor a hadnagy tetteleg bántalmazta a becsipett állapotban lévő és kötekedő ügyvédjelöltet.

— **Titokzatos ládák.** Zimonyi tudósítónk táviratozza: Az újvidéki Zasztava jelenti, hogy az *indiai* vasuti állomáson nagyon gyanus küldeményre bukkantak. A *ravanicai* (Szerémmegye) szerb kolostor főnökének címére ugyanis több láda érkezett, amelyek közül az egyik láda valahogy fölnyitott és ekkor csodálkozva látták, hogy a *ládák tele vannak fegyverrel és municióval*. A ravanicai kolostor lakói mitsem tudnak arról, mi a célja a küldeménynek és azt sem tudják, ki a föladó, aki a szállítóíven nincs is megjelölve. A kolostor főnökét elfogták és vizsgálatot indítottak ellene.

— **Eljegyzés.** *Ihm Rózsika* Lippáról és *Gehl Lőrinc* Ujradáról, jegyesek.

— *Kell Manó* cég ajánlja hírneves *kelengye harisnyát és ruházat remekét* 131

— **A városi közigazgatási bizottság ülése.** Az újévben ma tartotta első ülését Arad város közigazgatási bizottsága *Károlyi Gyula* gróf főispán elnöklésével. A napirend tárgyalása előtt kifejezésre jutott az őszinte nagyrabecsülés, amelylyel a polgárság képviselői a főispán személye iránt viselkednek. *Károlyi* gróf a bizottság tagjait szorgalmas munkára kéri az újévben és az alkalmából *Mülek Lajos* dr. az elnöknek a bizottság jókívánságait tolmácsolja.

— **A köteleességet kedves teljesíteni** — ugymond — mikor *Károlyi Gyula* gróf főispán az elnök. Isten áldását kérte rá és családjára. A főispán megköszönte a spontán óvatot és áttért a napirend tárgyalására. A bizottság ki-

mondotta, hogy minden hónap 7-ik napján tart ülést, kivéve ha ez ünnepre, vagy vasárnapra esik, amikor 8 óra hívják egybe a tagokat.

Ezután megalkották az albizottságokat, még pedig a következőképpen:

Fegyelmi választmány: Elnök: a főispán. Tagok: *Réka József*, pénzügyigazgató, *Varjassy Arpád* tanfelügyelő, *Péterfi Antal* és *Steinhardt Mór* dr. **Armaiügyi bizottság:** Elnök: a főispán. Tagok: *Mülek Lajos* dr., *Robitzek Ágoston*, *Müller Károly* és *Steinhardt Mór* dr. **Erdőelhagyási bíróság:** Elnök: a főispán. Tagok: *Müller Károly*, *Mülek Lajos* dr., *Robitzek Ágoston* és *Nagy Sándor* dr.

— **Öngyilkosság a kocsiban.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A Lipót-köruton ma délben 10—11 óra között egy igen elegánsan öltözött cilinderes ur szállott be az 1089. számú bérkocsiba és azt mondta a kocsisnak, hogy hajtson a Császár-fürdőbe. Mikor az Irgalmasok-kórháza előtt járt a kocsis, a kocsiból hatalmas durranás volt hallható. A kocsis leugrott a bakról és látta, hogy a vendég melléből patakzik a vér és a kocsis-ülésen hatalmas Browning-revolver hevert. A kocsis értesítette a mentőket, de mire azok kijöttek, az ismeretlen férfi meghalt. Holttestét bevitték a boncoló-intézetbe azzal, hogy közszemlére teszik agnoszkálás céljából, mert az ismeretlen ruhájában semmi írást nem találtak.

— **Botrányok a pétervári rendőrségen.** Pétervárról táviratozzák: A pétervári rendőrségen megtartott ellenőrzés alkalmával felháborító visszaéléseket fedeztek fel. A rendőrfőnököt és még egy magasállású tisztviselőt azonnal elbocsájtották a szolgálattól és a bíróság elé fogják őket állítani. Ezenfelül több kisebbrangú tisztviselő és öt kerületi előjáró is rendőrbiztos ellen is vizsgálatot indítottak.

— **Szélhámos ügynökök.** Budapesti tudósítónk írja: *Hagymási Ármin* és *Orbán József* a budapesti szélhámos ügynökök két veszedelmes példánya. Minden pillanatban kieszarnak valamit, amivel az annyi csalódás után még mindig könnyen hívő és lépre menő szegény embereket fosztogatják és mindig csak a szegény embert csalják törbe, mert jól tudják, hogy az család a garas után. Hetek óta egy kéffiléses reggeli lapban egy kishirdetés jelent meg, amelynek szövege ez:

Szolgai állás
jó fizetéssel, azonnal elfoglalható. Bővebb értesítés a kiadóhivatalban.

A kiadóhivatalban azonban nem tudnak bővebb értesítést adni, csak egy címet közölnék: *Hársfa utca 18.* Ez pedig egy vendéglő, amelyben a jelentkezőket *Hagymási Ármin*, vagy *Orbán József* fogadta. Megmagyarázta nekik, hogy nagyszerű boltiszolgai állásokat tudnak, meg is szerzenek egy állást, de egy koronára közvetítési díjat előre le kell fizetni. Szegény állásértül embernek egy korona is nagy pénz, de azért a legtöbb állástkereső lefektette, úgy hogy az ügynökök naponta huszonöt-harminc koronát szedtek össze. Állást persze senkinek sem szerettek, a szegény becsapottak még kétszer-háromszor elmentek a *Hársfa utcai* kocsmába, megittak ott egy pohár bort, ami szintén pénzbe került, aztán megkapták az elutasító választ:

— **Es az állás már be van töltve.** Ha nem legközelebb maga lesz az első akit elhelyezünk.

A VII. kerületi kapitányságra egy pár figyelemre méltó érkezett. Főjelölt nem akadt, mert senki sem akar *rendőrséghöz, törvénytöréshez*

szabadgálni. A detektívek utána néstek a dolgnak és a szerzett bizonyítékok alapján a két jómadarat 100—100 korona pénzbüntetésre ítélték, ami ilyen jól jövedelmező üzlet mellett elég csekély befektetés.

— **Elfogott katonaszökevény.** *Filiman Tódor* foglalkozás nélküli ceavergőt a rendőrség ma verekedés miatt állította elő. Az illetőt egy rendőr gyanusnak találta és igazolásra szólította fel. Ez felelet helyett megütötte a rendőrt, aki nyomban letartóztatta. Bekísérés közben azonban *Filiman* megugrott. Hosszu hajszia után elfogták és akkor újra útra útra kezdte a rendőrt, aki végre ártalmatlanra tette és a bűnügyi osztályos kísérte. Itt kitűnt, hogy *Filiman* már hetek óta mint katonaszökevény bujdosik városról-városra és a nagyváradi 19. századoszobor távozott el. A rendőrség táviratilag értesítette az ezredparancsnokságot a szökevény elfogatásáról.

— **Ujházi az olasz segélyakcióban.** Az Aradon vendégszerződő *Ujházi Ede* ma Budapestről a következő táviratot kapta:

Az Olaszországot ért csapás az egész emberiséget sújtja. Szívünk, lelkünk és lovaságunk követeli a segítő emberek közös állását. E célból egy országos segélybizottság alakult, mely a hercegszék, a miniszterelnököt és engem kért fel a védnökségre. Kérem Nagyságodat, tudassa, vállalkozik-e ezen bizottságnak tagja lenni. *Kossuth Ferenc.*

Ujházi sürgönyileg válaszolt a felkérésre, tudatva, hogy a tagságot köszönettel elfogadja.

— **Öngyilkos asszony.** Hajduböszörményből jelentik: *Györke Pál* itteni cukrász 19 éves felesége tegnap agyonlőtte magát. A fiatal asszony két évvel ezelőtt öngyilkossági szándékából bensint ivott, de, akkor megmentették. Anyagi bajok miatt férjével örökös viszonyban élt. Tegnap délben férjével összehozott és midőn férje az üzletbe ment, revolverből magára lőtt. A ferj a lövés zajára a szobába szaladt, de már akkor felesége halott volt.

— **A makói hagymatermés.** *Makó*ról írják: Az idén a hagyma-campagne szokatlanul nagy érdeklődés mellett folyik le. Hagyma iránt külföldről oly nagy a kereslet, hogy a hagymaárak a maximumot is jóval túllépték. A magas árak dacára a termelők tartózkodók, mert tavasszal, tekintve, hogy a szerbia viszonyok miatt a hagymabehozatal ugyancsak szűkösnek fog, még magasabb árakat remélnék kapni.

— **Felzárólatás az italmérségi illeték kiszabása ellen.** Az 1908, 1909 és 1910 évre kivevett italmérségi illetékek ellen beadott felzárólatásokat a fővárosi bíróság bizottsága ma küldötte ki tagjait a fővárosi igazgatási bizottság. A város *Péterfi Antal* és *Steinhardt Mór* dr. képviselik.

— **Takarékoskodni és gyorsan tőkét gyűjteni** csak úgy lehet, ha nélkülözhetetlen fillérekkel egy olyan pénzügyintézetnél helyezük el, ahol a postatakarékpénztári kamainál jóval magasabb betétkamatot kapunk; ezen célra ajánljuk az Aradi Hitelbank- és Takarékpénztár Részvénytársaságot (Salacz-utca 6. szám.) Ezen intézetnél takarékbetétet a legkisebb összegtől kezdve a legmagasabb összegig fogadnak hat százalékos betétkamat ellenében. A betéteket bármikor felmondás nélkül fizetik vissza. Minden betevő egy-egy „Selfman” féle takarékpérselyt kap ingyen. 151.

— **Likőr aromák** kitűnő likőrök előállítására; — **hámlag** — **Vojtek és Weisznál.** 171

TANÜGY.

(—) **Tanítói véglegesítés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a magyarországi községi elemi népiskolához június hó 20-án megválasztott *Muntean Gyula* okleveles tanítót állásában véglegesen megerősítette.

TARKASAGOK.

(A zsidók és a betegség.) Abban a társaságban a Városi kávéházban, ahol *Kábdébó* János dr. és ismerősei vitájk meg naponta a világ legnagyobb eseményeit, szó került ma az orvostatisztikusokra is.

— Lombrosó és még több orvosprofesszor — mondta *Kábdébó* — kimutatták, hogy a zsidó faj feltűnően inklinal bizonyos betegségekre. Igy például a reumás, a vakbélgyulladás és a tuberkulózis beteggek között legtöbb a zsidó.

Amint ezt a megödbbeutó kijelentést a társaságban levő *Deusch* Iasó dr. ügyvéd meghallotta, gyorsan fölkapta a télikabátját.

— Hová siet ügyvéd ur? — kérdezték tőle.
— Ha ilyen veszélyes betegségeket kaphatnak a zsidók, — mondta — akkor azonnal kikeresztelkedem.

(A jó váltó.) Az aradi bohémek között nagy volt a szomorúság ama bizonyos váltó miatt, amelyet a szigorú bankigazgató visszautasított. A szóban lévő bank titkárát meginterpellálták a kávéházban tegnap:

— Hát miért nem fizették ki annak a váltónak az összegét?

— Mert egyetlen jó név se szerepelt rajta kezeként, — felelt a titkár.

Ebben a pillanatban megjelent a bohémok között egy fiatal aradi ügyvéd.

— No, ha az ügyvéd ur aláírja, — mondta a titkár, — akkor biztosan leszámítoljuk a váltót.

— Ide vele, — jegyezte meg a tréfás fiskális.

Nyomban előkerült a rossz nevekkel súlyosan megterhelt 150 koronás úriap, a pincér készségesen szaladt oda a tintával, tollal és az ügyvéd edakanyarintotta a következő nevet:

Faludy Károly.

Általános lehangolás a bohém táborban.

— De hiszen ez rossz név; erre nem adnak a bankban még 50 koronát se.

Még nagyobb volt az elképpedés, amikor a titkár szépen összehajította a váltót és zsebre tette.

— Holnap ki fogjuk fizetni a 150 koronát, — mondta.

— De hiszen *Faludy* neve rossz, — magyarázták neki.

— Rossz volna, ha eredeti volna az aláírás, — felelte a titkár — de jó, mert az ügyvéd ur hamisította az aláírást.

— Erthetetlen.

— Ezt a váltót leszámítoljuk, — fűzte tovább a titkár — a lejáratkor pöröljük érte *Faludyt*, aki kijelenti, hogy az aláírás hamis, a hamisító pedig, mint önök is tudják, az ügyvéd ur. O pedig csak nem fogja magát becsukadni rongyos 150 koronáért?

(Két újságolvasás.) Sokat mulatnak most a Központi kávéházban a következő történeten:

Aradmegye legszeibb részéből bejött ma egy eszmás alak, aki úgy látszik, még nem volt kávéházban. Ezt abból következtették, hogy amikor leült, így kiabált:

— Kellner, egy félliter feketét!

Megitta a kávéját és böngészni kezdte a képes lapokat. Azután fizetett.

— Volt egy félliter feketém, két kávéval, — mondta.

— Az kemásson 19.

A pincér besöpörte a pénzt, azután megierdult. A vendég utána szólt:

— Hé, kellner! Hogy itt a képes újság?

— Van 40 filléres is, — mondta.

— Nohát én nem akarom magát megkárosítani, itt van még negyven krajcár.

— Miért?

— Mert nekem a feketém kívül még két újságolvasásom is volt.

Kérjen Ön Aspirint csakis a mi „Originaltablettén” eredeti dobozainkban. Festékgyárak ezelőtt Friedr. Bayer & Co., Elberfeld. 5952

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati közölte. Budapest, január 7

Amerika változatlan. Kínálat, vételkezd. gyenge, 5 ezer m. 5 fillérrel olcsóbb.

As áruk 50 kilonként számítva:

	Déli zárlat	2 órai zárlat
Buza áprilisra	12.67—12.68	12.70—12.71
Fogósi májusra	7.25—7.26	7.24—7.25
Rona áprilisra	10.10—10.11	10.12—10.13
Zab áprilisra	8.63—8.64	8.69—8.69
Szárú 1909 októberre	10.87—10.88	10.89—10.89
Rona októberre	9.09—9.10	9.09—9.10

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	613—
Magyar hitelrészvény	713 50
Közúti vasút részvény	586.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Január 7. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogramm feletti súlyban — félérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — félérig; fiatal nehéz páronként 520 kilogramm feletti súlyban 220—222 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 122—123 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 122—123 fillérig. Szarbai: Nehéz páronként 300 kilogramm feletti súlyban — félérig; közép páronként 240—300 kilogrammig terjedő súlyban — félérig; könnyű páronként 140 kilogrammig terjedő súlyban — félérig. Sertésleltétel: December hó 30. napján volt készlet 23,657 darab, december 31. napján főlhajtatott 227 darab, december 31. napján elszállított 640 darab, december 31. napjára maradt készletben 23,244 darab. A közúti sertés üzem irányzata: csendes.

IDEGENEK ARADON.

Január 7.

Fehér Kereszt szálloda. Pardy Károly gyárigazgató Budapest. — Rosenfeld Rikárd vasuti mérnök Szeged. — Krausz Ede utazó Datta — Plesch Arpad utazó Budapest. — Lönyl Hugó utazó Budapest. — Lefkovits Bertalan utazó Budapest. — Pollák Ignác kereskedő Kassa. — Goldstein Simon utazó Budapest. — Braun József bányavezető Paulis.

Központi szálloda. Winter Adolf kereskedő Budapest. — Riedl Zoltán dr. törvényszéki jegyző Arad. — Pick Rzsó kereskedő Szemlak. — Bárdos Armin utazó Budapest. — Bretter Samuel földbírtokos Segesvár. — Sebnér Rzsó utazó Budapest. — Blédy Boldizsár hivatalnok Gyula. — Révész Gyula dr. ügyvéd Nagyvárad. — Hohmann Zsigmond utazó Budapest. — Gellért Ignác utazó Budapest. — Mahler Samu utazó Budapest. — Mérei János dr. orvos Lugos.

Pannonia szálloda. Pömpiu Nisztor dr. ezredorvos Temesvár. — Grünvald Samu kereskedő Arad. — Ossvár Biri felirónó Okanizza. — Sztójkovits Sándor hivatalnok Brád.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Péntek, 1909. évi január hó 8-án:

C) bérlet C) bérlet. Ujházy Ede, a Nemzeti Színház tagjának fellépésével:

A megboldogult.

Vigjáták 3 felvonásban. Irta: Bi-son. Fordította: Paulay E.

S Z E M É L Y E K:

Duperron Valory	Déli Lajos.	Pitel Francois	Kulesár L.
Mathieu Letellier	Leövey Leo.	Valentine Angele	Faludy K.
	Ujházy Ede.		K. Kápolnai J.
	Ditroi Mor.		Kőrössi Juci.

Készlete este 7 óra fél órakor.

NYILTTA.

23523—1908. kh.

Hirdetmény.

Vulcu J. Maxim aradi lakos Miksa-u 2—3. sz. a telkén egy tüzi-fakereskedés és egy villanymotorral hajtott fafűrészelő és egy hasító gép felállítására telepengedély iránt folyamodván, az 1884. évi XVII. t.-cz. 27. §-a értelmében a telep helyszín tárgyalására határidőül folyó évi január hó 15. d. u. 8 órája kitűztetik, a melyre az érdekeltek ezuton is meghivatnak azon észrevétellel, hogy a telep helyszini és tervrajza, valamint az üzem módjának leírása a kapitányi hivatal iparügyi osztályánál folyó évi január hó 15-ig, mindenkor a hivatalos órák alatt betekintheők s a netáni észrevételek írásban ugyanott, előszóval pedig a helyszini tárgyalás alkalmával megtehetőek, mert a mennyiben ilyenek nem említettének, s ha köztekinetek gátlólag fel nem merülendnek, a telep engedély az idézett törvény 30. §-a rendelkezéséhez képest ki fog adatni.

Arad, 1909. évi január hó 5.

Sarlot, főkapitány.

Permetező javítások elfogadhatna.

M. kir. szabadalmazott

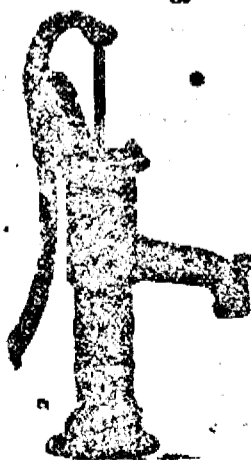
Borszivattyuk

és hozzá való legjobb minőségű gummi csövek legolcsóbb gyár árakon.

A szivattyu hengerből a bor utolast cseppig kifolyik, a szőlő magvak, héjak és egyéb tisztátanságok azonnal továbbítottatnak ezáltal: a szivattyu nem romlik és a bort nem ronthatja, a gépezet jó működéseért 3 évi jótállás, ingyenes javítás

Tüzi fecskendők

Golyó szelepekkel. Közögeknek legalkalmasabb, mert homokos és sáros víz használatánál sem tagadják meg a szolgálatot, — a gép jó működéseért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egység-s csavarok és a legjobb minőségű beüt gummirözet kendercsövek a legolcsóbb árban

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely más vagy külföldi gyárban.

Hönig-Otto

M. királyt szabadalmazott tüzi fecskendők és szivattyu készítő.

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

DEPILLOR

HAJVESZTÓ.

E csodahatású szerrel minden oly helyről, a hol a hajnöves alkalmatlan, mint arc, nyak, kezek, azt egy pár perc alatt minden fájdalom nélkül eltávolítja. **Ára utasítással 1 korona.**

Tyúkszemétől

mindenki megszabadul a Hajós-féle ANAGALLIN használata által. Nem piszkit, nem ragadós, kezelése igen egyszerű.

Ára utasítással 70 fillér. **Óvakodjunk az utánzatoktól. Csak olyan készítményt tessék elfogadni, ahol „Anagallin” szó látható.**

Fagyviszketegségeknek biztos megszüntetésére, **Fagydagánatoknak** gyors elmulasztására kitűnő hatású szer a „Frigin” (törv. védve.) **Egy üveg ára ecsettel együtt — 70 fillér.** Vigyázzunk a „FRIGIN” névre.

Ideális, legjobb, legtartósabb amerikai **Gummi-óvszer** **NEVER.** 6 darab egy eredeti fémdobozban 2 korona.

A fenti szerek kaphatók az egyedüli készítőnél: **Hajós Árpád** gyógyszeráránban 191 **Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.**

Szövet, barchet, flannell

és mindenféle téli áruk remek választékban **Hoffmann Sándor** cégnél 1881 **Arad, Színház-épület.** Vidékre mintákat készséggel küldök.

MIÉRT LEGJOBB MATILD CZIPÓ CRÉM?? mert a **MATILD CZIPÓTISZTÍTÓ CRÉM** vízhatlanná teszi a bőrt és tartós fényt kölcsönöz a cipőnek. **MATILD CZIPÓ CRÉM** kapható mindenütt. **Schärer J.** Arad, E. Választó-utca 1/a. **— Visszont eladók magas arkedvezményben részesülnek. —**

Valódi orosz, Caravan és chinai **TEÁK** eredeti csomagokban és kimérve **Valódi Jamaikai RUMOK** ismert saját töltésű üvegeinkben **Legelőnyösebben ösmert bevásárlási hely:** **VOJTEK ÉS WEISZ** drogueria és parfümeria nagykereskedése **ARADON.**

A híressé vált villanypörkölőn pörkölt Palermó pörköltkávét **Dürr Gusztáv** fűszerkereskedéséből. Ezen kávé közkedveltsége folytán ma már minden háztartásban nem szabad, hogy hiányozzék, úgy fekete kávénak, mint tejes kávénak rendkívül szapora és kiadó. Illata és aromája páratlan, jobb kávé ennél nem létezik. $\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ kilós eredeti blombázott csomagolásban kapható. Naponta friss pörkölés. **Friss készlet** **finom fűszer és csemegeárunkban,** **friss érkezésű déli gyümölcsök,** Datolya, malaga, Smyrna füge, cukros és Sugatirozott gyümölcs, Csokoládé és Caramel, szalon fondant és foures bonbonok. Különféle francia vegyesbonbonok diszes dobozokban a legolesőbb kiviteltől a legfinomabb minőségig. **Eredeti angol és belföldi rumok,** Cognac és likőrök. Friss gyümölcsök, Bordeauxi szilva és **friss ananász.** Teák eredeti Assann, imperial és király keverék, Pecco, Mandarin és Schuehon fajok. **Lerakata a Törley József és Társa-féle** hirneves Tallsman és Casino sec, Louis Francois Co.-féle, Transylvania, Vin-brut, Monopol jegyű **hirneves pezsgőboroknak.** Idényben mindenféle vadak és leölt, tisztított szárnyasok legolesőbb áron. **Dürr Gusztáv** csemege, fűszer és pezsgőbor üzlete **A városházzal szemben.** **Városi és megyei telefon szám 118.** **Elsőrendű üzlet.**

APRO HIRDETÉSEK.

A k i n e k

ismeretség híján

házasra,
nevelőre,
hisztivesítőre,
szővelőre,
regédre,
ispánra,
gazdatisztára,
szőlőszára,
cséplőszára,
cséplőszára,
cséplőszára.

külsőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobalányra,
házi- vagy,
irodászolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

A k i

bérbeadni kíván

birokat,
kocsit,
lovat,
vadászterü-
letet,

kocsit,
lovat,
halászatot,
telket,

A k i

eladni kíván

autót,
rongort,
bort,
gyümölcsöt,
szőlőt,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.,
vagy

A k i

szűkebb körrel vagy bérbévitel esél-
jéből keresi;

A k i

valamely állást betölteni kíván: legbiste-
cabban ér csótt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”

kis hirdetésai

rovatait használja.

Tejcsarnok

Szt.-Pál-utca 1. sz., eladó 281

Legjobb francia divatlap

a „La Toilette Moderne”. Ára szá-
monként 1 kor. 20 fill. Kapható
Ingusz I. és Fia könyvkereskedé-
sében. Arad, Weitzer János-u. 201

Intelligens

uri leány, könyvelő, magyar és
német levelező, kitűnő referenciák-
kal rendelkezik, keres megfelelő
irodai alkalmazást esetleg azonnali
belépésre. Cimek leadását a kiadó-
ban kéri. 126

Egy Intelligens

fiatal urinő óhajtana házvezetőnői
állást elfoglalni idősebb előkelő uri
emabernél, leginkább vidéken. Ügyes
jelige. 123

Üzleti könyvek:

strazzák másolókönyvek stb. Irodai
kellékek, írószerek, levélpapírok és
ügyvédi nyomtatványok legkedve-
zőbb beszerzési forrása. Kerpel Izsó
könyv- és papirkereskedése. Játék-
kártyák árusítása. Ugyanott tanuló
fiu és leány alkalmazást nyer. 8161

Nagymennyiségű

plé-pánt és maculatura

jutányos áron

e l a d ó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Mindenkinek

ingyen

megküldjük, ha azt levelező-
lapon, kéri díszes 54×76 cm.
nagyságu

fali

lapnaptárunkat

amely hivataloknak és irodák-
nak nélkülözhetetlen.

szépség

Figyelem!

Szülőoltványt, szülővesszőt ne rendel-
jen addig, míg tőlem árjegyzéket nem
kér! Gyökeres oltványok ezre 140
korona, Delaware ezre 100 korona.

C s i m:

5715

Szigyártó Nagy Mihály

Felsősegesd, Somogy megye.

ATLANTIKA

Miért csak az **Atlantikában** vásárolt **kávé, tea,**
rum és a velük járó **teasütemény, cu-**
korka, csokoládé (Gerbaud-féle is) való-
sággal **élvezeti cikkek?**

Mert Aradon kizárólag ott kapni
fűszer, illatszer és egyebeknek
bosszantó szagától mentesen
ezen árucikkeket. —
Vidékre bérmentesen
küldjük áruinkat

5537

Mit jelent:

ATLANTIKA?

Kávé, tea, rum spe-
ciális üzlet!

Arad, Andrassy-tér 20. (Fischer Eliz-palota)

Saját villanyüzemű pörköldénkben naponta
friss kávé pörkölés.

ATLANTIKA